

A structural model of work-life balance and tolerance for ambiguity with the wisdom of elementary school teachers: The mediating role of happiness

Fatemeh Ghaemi¹, Reyhaneh Tabesh², Zahra Vahidnia³, Fereshteh lotfi Sarabi⁴

1. Associate Professor, Department of Transplantation and Disease, Vice Chancellery for Treatment, Iran Ministry of Health and Medical Education, Tehran, Iran. E-mail: ghaemi@health.gov.ir

2. Ph.D Candidate in Educational Psychology, Department of Educational Psychology, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. E-mail: reyhane_tabesh@atu.ac.ir

3. Ph.D Candidate in Educational Psychology, Department of Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. E-mail: zahra_vahidnia95@atu.ac.ir

4. Ph.D Candidate in Educational Psychology, Department of Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. E-mail: fer_lotfi@yahoo.com

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:
Received 02 April 2025
Received in revised form
30 April 2025
Accepted 05 June 2025
Published Online 23
September 2025

Keywords:
work-life balance,
tolerance for ambiguity,
wisdom,
happiness,
teachers

ABSTRACT

Background: The concept of wisdom has a long history in philosophical and religious texts, but for about two to three decades, this subject has entered discussions and empirical research in various fields of psychology. Therefore, examining the antecedents of wisdom in teachers and their influential role on students is a new research area aimed at understanding the hierarchy that affects the wisdom and knowledge of teachers, and consequently, students.

Aims: The present research was conducted with the aim of a structural model of work-life balance and tolerance for ambiguity with the wisdom of elementary school teachers: The mediating role of happiness.

Methods: This research is fundamental in terms of its objective and descriptive in terms of method, and it was conducted using structural equation modeling. The statistical population of this research consisted of all primary school teachers in the city of Tehran during the 1404-1403 academic year. A sample of 310 teachers from the elementary level in the city of Tehran was selected using cluster random sampling. In this way, each region was considered as a cluster, and subsequently, 5 regions were randomly selected, from each of which 62 individuals were chosen. To collect data, the Wisdom Scale (Ardelt, 2003), the Work-Life Balance Questionnaire (Wang & Ko, 2009), the Ambiguity Tolerance Questionnaire (McLain, 2009), and the Short Oxford Happiness Questionnaire (Hills, & Argyle, 2002) were used. The collected data were analyzed using SPSS version 28 and AMOS version 28 through Pearson correlation coefficient and structural equation modeling using the maximum likelihood method.

Results: The results obtained from the structural equation modeling showed that the proposed model has a good fit with the data. The results showed that tolerance of ambiguity has a positive and direct effect on wisdom ($\beta = 0.45$, $P > 0.05$). The direct effect of work-life balance on wisdom was significant ($\beta = 0.30$, $p > 0.05$). Ultimately, the direct effect of happiness on wisdom was positive and significant ($\beta = 0.12$, $p > 0.05$). 20% of the variance in happiness is explained by balance in life and work and tolerance for ambiguity. Additionally, 45% of the variance in wisdom is explained by balance in life and work, tolerance for ambiguity, and happiness.

Conclusion: These results indicate that by training the skills of balancing work and family and coping with ambiguous situations, part of happiness can be improved due to the unpredictability of situations and conditions; and that with the perception of superficial happiness, knowledge, virtue, and wisdom can be implemented and operationalized in life.

Citation: Ghaemi, F., Tabesh, R., Vahidnia, Z., & lotfi Sarabi, F. (2025). A structural model of work-life balance and tolerance for ambiguity with the wisdom of elementary school teachers: The mediating role of happiness. *Journal of Psychological Science*, 24(151), 95-116. [10.52547/JPS.24.151.95](https://doi.org/10.52547/JPS.24.151.95)

Journal of Psychological Science, Vol. 24, No. 151, 2025

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.24.151.95](https://doi.org/10.52547/JPS.24.151.95)

✉ **Corresponding Author:** Fatemeh Ghaemi, Associate Professor, Department of Transplantation and Disease, Vice Chancellery for Treatment, Iran Ministry of Health and Medical Education, Tehran, Iran.
E-mail: ghaemi@health.gov.ir, Tel: (+98) 9122380522

Extended Abstract

Introduction

Teaching is a highly complex profession, one in which teachers have to make continuous pedagogical decisions. Teaching is a highly complex profession. Interacting with the salient components of teaching, i.e. curriculum, context and students, demands thoughtfulness, care (Furman, 2018) and the integration of professional and interpersonal knowledge (Stenberg, & Maaranen, 2020). According to Furman (2015), teaching skills have a central place in professional action, but they are not enough. In dealing with the multifaceted, minute-by-minute changes taking place in the classroom, teachers must make continuous, immediate pedagogical decisions (Stenberg, & Maaranen, 2020). Making correct pedagogical choices demands an awareness of the necessities of a certain situation, which can help teachers to find possible courses of action (Furman, 2018). This awareness can be described as practical wisdom; it combines expert knowledge (knowing that), thoughtful action (knowing how) and prudent judgement (Stenberg, & Maaranen, 2020). In teachers, wisdom is considered one of the key competencies, which not only plays a fundamental role in their mental well-being but also contributes to the enhancement of the quality of education and the holistic development of students, enabling them to make effective and adaptive decisions in uncertain and challenging classroom conditions; and to provide a nurturing and supportive environment (Pauleen, & Intezari, 2023). Wisdom, as a multidimensional psychological construct, is defined as the ability to provide moral reasoning and solve problems in situations that affect others (Ardelt, 2004). Until now, there has been scientific research on wisdom for three decades (Dong et al., 2023). Wisdom has been defined (Muschalla, 2024), as expertise in dealing with difficult questions of life, such as questions of life planning, life design and life interpretation. Wisdom can be understood as a resource for coping with conflict or stress. This capacity is needed by all people every day, but especially in difficult life situations involving losses, prolonged uncertainty, economic difficulties, as well

as job problems or loss, sudden unexpected or externally forced changes in one's life situation (Muschalla, 2024). Many of these are problems that can hardly be influenced and are therefore practically unsolvable, such as whether one takes more care of the children and their school activities at home, or invests more time in one's own work, whether one accepts the invitation to a health prevention intervention now or refuses in the hope of receiving treatment later when acute health problems appear (Linden et al., 2019).

Work-life balance has gained increasing popularity among scholars and practitioners since the beginning of the century (Zaitouni et al., 2024). Bro et al. (2022) define work-life balance as "an individual's perception of the alignment between work and non-work activities and progress according to their current life priorities." Balancing work with family responsibilities in ways that reduce their conflict and provide satisfaction for individuals' needs and desires creates a solid and theoretically grounded foundation for researchers and practitioners (Adkins, & Premeaux, 2019). A resurgence of interest in the field has arisen in the past decades due to numerous pressing challenges, such as the growing number of women in the workplace, single-parent households, mothers returning to the workforce, and dual-career families. On the one hand, these challenges have triggered employees to reconsider their family life roles and employers and face the growing demands for flexible working practices and a more sustainable workforce (Adkins, & Premeaux, 2019).

Alongside work-life balance, individuals' ability, particularly teachers', to accept the uncertainties of the environment plays an important role in nurturing the cognitive aspect of wisdom (Asoodeh, & Kord Noghabi, 2022). Ambiguity is defined as the absence of reliable, credible, or adequate information (Hillen et al., 2017). Ambiguity tolerance (AT) is a concept that is defined as the ability to successfully navigate in doubtful, imprecise, hesitant, unpredictable, and unknown environments. It is theoretically understood as a cognitive factor that directly influences the sensation of restlessness and uncertainty. This concept is crucial for understanding how people adapt to and manage conditions where information is incomplete

or unclear (Rubiales-Núñez et al., 2024). While several studies have examined the relationship between uncertainty tolerance and psychological well-being (Hancock, J., & Mattick, 2020).

Happiness, as a multidimensional psychological construct, comprising affective components (e.g., experiencing positive emotions and reducing negative emotions) and cognitive components (e.g., life satisfaction), plays a significant role in individuals' psychological well-being (Diener, 2018; Sheldon & Lyubomirsky, 2021). Based on Fredrickson's broaden-and-build theory (2001), happiness facilitates mental flexibility, acceptance of uncertainty, and decision-making by fostering positive emotions, thereby contributing to the development of wisdom (Fredrickson, 2013; Tugade et al., 2021). This construct can act as a mediator in the relationships between predictor variables such as work-life balance and ambiguity tolerance with psychological outcomes like wisdom. Recent research has shown that happiness is not only positively associated with work-life balance (Haar et al., 2019) but can also improve ambiguity tolerance by enhancing positive emotions and reducing stress, consequently leading to an increase in wisdom (Seligman, 2019; Yang & Intezari, 2022).

Overall, since wisdom requires introspection, commitment, and taking responsibility for one's behavior and situations, it serves as a human resource in both personal and social life, and over time can pave the way for well-being and better job performance. Moreover, studies have shown that wisdom is related to resilience and self-esteem (Jeste et al., 2025). Given the above research, it seems that examining factors such as tolerance for ambiguity, work-life balance, and happiness within a structural model can enhance our understanding of the antecedents of teacher wisdom. This study is important from several perspectives. First, the wisdom of teachers is reflective because it affects the reasoning of students. Second, having wisdom in solving ambiguous problems and responding to questions can motivate a sense of belonging for both teachers and students in school. Finally, these relationships can be reciprocal and bidirectional, such that wisdom also impacts happiness and the ability to

balance work and life. In any case, despite the numerous studies mentioned regarding the relationship of wisdom, the role of intervening factors involved in this relationship has often been overlooked, which the present research examines the role of happiness as a mediator of this connection. Therefore, the present research is designed to model wisdom based on work-life balance and ambiguity tolerance, emphasizing the mediating role of happiness. It aims to provide empirical evidence regarding the relationships among these variables in the cultural context of Iran in order to offer solutions for improving the mental health and wisdom of elementary school teachers.

Method

This research is fundamental in terms of its objective and descriptive in terms of method, and it was conducted using structural equation modeling. The statistical population of this research consisted of all primary school teachers in the city of Tehran during the 1404-1403 academic year. A sample of 310 teachers from the elementary level in the city of Tehran was selected using cluster random sampling. In this way, each region was considered as a cluster, and subsequently, 5 regions were randomly selected, from each of which 62 individuals were chosen.

The entry criteria included informed consent from teachers, an age range of 30 to 55 years, a teaching experience of 3 years in primary education, no physical disabilities, and no chronic illnesses or medication due to physical and mental health conditions. Criteria for exclusion included unwillingness to participate in the research, incomplete responses to the questionnaires, and the questionnaires being distorted. Data collection was carried out only after obtaining informed consent from all participants. Teachers were provided with the necessary explanations regarding the purpose of the research. They were assured about the confidentiality of the information, the freedom to participate in the study, and the anonymity of their identity information. Teachers were also given the right to withdraw from the research at any stage of the research. In this study, the Soper formula (2025) was used to determine the sample size for structural equation modeling studies. According to this formula,

with an effect size of 0.1, a statistical power level of 0.8, 2 latent variables, 12 observed variables, and a significance level of 0.05, the minimum sample size is 200 and the maximum is 947. In this study, data were collected at 1.5 times the minimum sample size, which means 310. To collect data, the Wisdom Scale (Ardelt, 2003), the Work-Life Balance Questionnaire (Wang & Ko, 2009), the Ambiguity Tolerance Questionnaire (McLain, 2009), and the Short Oxford Happiness Questionnaire (Hills, & Argyle, 2002) were used. The collected data were analyzed using SPSS version 28 and AMOS version 28 through Pearson correlation coefficient and structural

Results

As seen in Table 3, the goodness-of-fit indices from the overall test ($\chi^2=151.726$, $\chi^2/df=2.369$, CFI=0.93,

GFI=0.93, IFI=0.93, TLI=0.91, and RMSEA=0.07) indicate a good fit of the proposed model with the data.

Table 1. Fitness indices in the proposed model with the mediating role of happiness

Model	Acquired amount (N=310)
CMIN	151.726
DF	59
X ² /DF	2.369
P	0.001
RMSEA	0.07
PCLOSE	-
CFI	0.93
AGFI	0.92
TLI	0.91
GFI	0.92
IFI	0.93
RFI	0.93
NFI	0.94

Table 2. Results of bootstrap uncertainty tolerance and work-life balance with the mediation of happiness on wisdom

Variables	Indirect effect	Bias	Lower Bounds	Upper Bounds	SE	P
Tolerance for ambiguity --->Happiness--->Wisdom	0.033	0.005	0.168	0.006	0.169	0.05
Work-life balance --->Happiness--->Wisdom	0.040	0.003	0.007	0.238	0.191	0.05

To determine the mediating role of happiness in the relationship between tolerance of ambiguity and work-life balance with wisdom, the bootstrap method was used with a sample size of 2000. As seen in Table 2, if both the upper and lower bounds of this test are either both positive or both negative and zero does not fall between these two bounds, then the indirect causal pathway is significant. In other words, tolerance of ambiguity has an indirect positive effect on wisdom through happiness. Additionally, work-life balance has an indirect positive effect on wisdom through happiness. It is worth mentioning that, considering the coefficients of the indirect path, the mediating effect of happiness in the relationship between the variables is minor.

Conclusion

The present research was conducted with the aim of a structural model of work-life balance and tolerance for ambiguity with the wisdom of elementary school teachers: The mediating role of happiness.

The results obtained from the structural equation modeling showed that the direct path coefficient of tolerance of ambiguity to wisdom is positive and significant. Additionally, the indirect path coefficient

of tolerance of ambiguity to wisdom through happiness was positive and significant.

If we define tolerance for ambiguity as the ability to accept uncertainty as a part of life and to continue with incomplete knowledge about the environment and the willingness to initiate actions without knowing whether we will succeed or not (Han, 2021), then these indicators align with the cognitive dimension of wisdom, which also necessitates actual knowledge and practical judgment when facing ambiguous and uncertain issues. In fact, accepting uncertainty and complexity is a vital part of reasoning and wise decision-making. This quality allows individuals to manage complex situations without resorting to rigid and inflexible thinking, which is essential for fostering wisdom in educational environments. On the other hand, nowhere has it been proven that a blessed, happy, and rich life cannot exist in the midst of ambiguity. In explaining the mediating role of happiness in this relationship, it can be argued that tolerance for ambiguity, as the individual's capacity to accept ambiguous, multifaceted, and unpredictable situations, is considered one of the important components of cognitive flexibility and emotional resilience (Han, 2021). Individuals with a

high level of tolerance for ambiguity can act more flexibly in complex situations instead of resorting to avoidance or black-and-white thinking, and they do not suffer from cognitive burnout.

The results obtained from structural equation modeling showed that the direct path coefficient of work-life balance to wisdom is positive and significant. Additionally, the indirect path coefficient of work-life balance to wisdom through happiness was also positive and significant. In explaining these results, it can be said that individuals who can create a balance between three states of work, family, and leisure have a high level of life satisfaction; because they have the ability to accept the ups and downs, find meaning in life, and overcome them. Life satisfaction provides psychological strengths and enables individuals to experience life's challenges effectively. These individuals do not focus solely on ideal life conditions (Fujiwara, 2021). These individuals maintain a balance between what they desire and what their performance is measured against, ensuring that one side of the scale is not tipped. They promote, nurture, and put into practice positive social exchanges that are desirable and beneficial for themselves and others. Ultimately, when the integration of these dimensions reaches strength and coherence, the individual uses it to resolve conflicts arising from life plans, values, motivations, self-assessments, ideal behaviors, actual behaviors, and various forms of knowledge, thereby increasing their happiness and levels of reflection and wisdom.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: In order to maintain the observance of ethical principles in this study, an attempt was made to collect information after obtaining the consent of the participants. Participants were also reassured about the confidentiality of the protection of personal information and the presentation of results without mentioning the names and details of the identity of individuals

Funding: This research has not been derived from a thesis or dissertation and was conducted as a study without financial support.

Authors' contribution: All authors have had an equal share in conducting this research.

Conflict of interest: the authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: Hereby, all the teachers who participated in this research are thanked and appreciated.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

الگوی ساختاری تعادل کار زندگی و تحمل ابهام با خردمندی معلمان دوره ابتدایی: نقش میانجی گر شادکامی

فاطمه قائمی^{۱*}، ریحانه تابش^۲، زهرا وحیدنیا^۳، فرشته لطفی سرابی^۴

۱. دانشیار، گروه آموزشی، پیوند و بیماری، معاونت درمان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران.

۲. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۳. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۴. دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۱۳

بازنگری: ۱۴۰۴/۰۲/۱۰

پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۱۵

انتشار برخط: ۱۴۰۴/۰۷/۰۱

کلیدواژه‌ها:

تعادل کار زندگی،

تحمل ابهام،

خردمندی،

شادکامی،

معلمان

زمینه: مفهوم خردمندی در متون فلسفی و دینی دارای قدمتی دیرینه است، اما از حدود دو دهه اخیر این موضوع وارد مباحث و پژوهش‌های تجربی در عرصه‌های مختلف روان‌شناسی شده است. لذا بررسی پیشایندهای خردمندی در معلمان و نقش تأثیرگذار آن‌ها بر دانش‌آموزان یک حوزه تحقیقاتی نو در جهت درک سلسله مراتب تأثیرگذار بر خرد و دانایی معلمان و متعاقب آن دانش‌آموزان داشت. **هدف:** پژوهش حاضر با هدف الگوی ساختاری تعادل کار زندگی و تحمل ابهام با خردمندی معلمان دوره ابتدایی: نقش میانجی گر شادکامی انجام شد.

روش: این پژوهش از نظر هدف بنیادی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی است که با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه معلمان مقطع ابتدایی شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ تشکیل دادند. نمونه پژوهش ۳۱۰ نفر از معلمان مقطع ابتدایی شهر تهران به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. بدین صورت که هر منطقه به عنوان یک خوشه در نظر گرفته شد و در ادامه ۵ منطقه به صورت تصادفی انتخاب و در ادامه از هر منطقه نیز ۶۲ نفر انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس خردمندی (آردلت، ۲۰۰۳)، پرسشنامه تعادل کار و زندگی (وانگ و کو، ۲۰۰۹)، پرسشنامه تحمل ابهام (مک‌لین، ۲۰۰۹) و فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد (هیلز و آرگیل، ۲۰۰۲) استفاده شد. داده‌های جمع‌آوری شده، با استفاده از نرم‌افزار SPSS. 28 و AMOS. 28 با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری به روش حداکثر درست‌نمایی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که مدل پیشنهادی با داده‌ها از برازش مطلوب برخوردار است. نتایج نشان داد که تحمل ابهام اثر مثبت و مستقیمی بر خردمندی ($\beta = 0.45$ ، $P < 0.05$) دارد. اثر مستقیم تعادل کار و زندگی بر خردمندی ($\beta = 0.30$ ، $P < 0.05$) معنی‌دار بود. در نهایت اثر مستقیم شادکامی بر خردمندی ($\beta = 0.12$ ، $P < 0.05$) مثبت و معنی‌دار بود. ۲۰ درصد از واریانس شادکامی توسط تعادل در زندگی و کار و تحمل ابهام تبیین می‌شود. همچنین ۴۵ درصد از واریانس خردمندی توسط تعادل در زندگی و کار، تحمل ابهام و شادکامی تبیین می‌شود.

نتیجه‌گیری: این نتایج نشان می‌دهد که با آموزش مهارت تعادل کار و خانواده و تحمل شرایط مبهم می‌توان بخشی از شادکامی را به دلیل غیرقابل پیش‌بینی بودن موقعیت‌ها و شرایط بهبود بخشید؛ و با ادراک شادمانی سطحی از دانایی، فضیلت و خرد را در زندگی اجرا و عملیاتی کرد.

استناد: قائمی، فاطمه؛ تابش، ریحانه؛ وحیدنیا، زهرا؛ و لطفی سرابی، فرشته (۱۴۰۴). الگوی ساختاری تعادل کار زندگی و تحمل ابهام با خردمندی معلمان دوره ابتدایی: نقش میانجی گر شادکامی. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۴، شماره ۱۵۱، ۹۵-۱۱۶.

DOI: [10.52547/JPS.24.151.95](https://doi.org/10.52547/JPS.24.151.95) شماره ۱۵۱، ۱۴۰۴.

✉ نویسنده مسئول: فاطمه قائمی، دانشیار، گروه آموزشی، پیوند و بیماری، معاونت درمان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تهران، ایران.

رایانامه: ghaemi@health.gov.ir تلفن: ۰۹۱۲۲۳۸۰۵۲۲

مقدمه

معلمی حرفه‌ای بسیار پیچیده است، حرفه‌ای که در آن معلمان باید تصمیمات آموزشی مداومی بگیرند. تدریس حرفه‌ای بسیار پیچیده است. تعامل اجزای برجسته تدریس، یعنی برنامه درسی، زمینه و دانش آموزان، نیازمند تأمل، دقت و تلفیق دانش حرفه‌ای و بین فردی است (فورمن، ۲۰۱۸؛ استنبرگ و مارانی، ۲۰۲۰). به گفته فورمن (۲۰۱۵)، مهارت‌های تدریس جایگاه محوری در کنش حرفه‌ای معلمان دارد، اما کافی نیستند. در مواجهه با تغییرات چندوجهی و دقیقه به دقیقه‌ای که در کلاس درس رخ می‌دهد، معلمان باید تصمیمات آموزشی مداوم و فوری بگیرند (استنبرگ و مارانی، ۲۰۲۰). انتخاب‌های صحیح آموزشی مستلزم آگاهی از الزامات یک موقعیت خاص است که می‌تواند به معلمان کمک کند تا مسیرهای عملی ممکن را بیابند (فورمن، ۲۰۱۸). این آگاهی را می‌توان به عنوان خرد عملی توصیف کرد؛ خردی که دانش تخصصی (دانستن آن)، عمل متفکرانه (دانستن چگونگی) و قضاوت محتاطانه را با هم ترکیب می‌کند (استنبرگ و مارانی، ۲۰۲۰). در معلمان، خردمندی^۱ به عنوان یکی از شایستگی‌های کلیدی، علاوه بر نقش اساسی در سلامت روانی آنان، در ارتقا کیفیت آموزش و پرورش و رشد همه‌جانبه دانش آموزان نیز موثر است و آن‌ها را قادر می‌سازد تا در شرایط نامطمئن و چالش‌برانگیز کلاس درس، تصمیمات مؤثر و سازگارانه اتخاذ کنند؛ و محیطی پویا و حمایتگر فراهم آورند (پائولین و انتظاری، ۲۰۲۳).

تاکنون، سه دهه است که تحقیقات علمی در مورد خردمندی انجام شده است (دونگ و همکاران، ۲۰۲۳). خرد به عنوان تخصص در برخورد با سؤالات دشوار زندگی، مانند سؤالات مربوط به برنامه‌ریزی زندگی، طراحی زندگی و تفسیر زندگی تعریف شده است. خرد را می‌توان به عنوان منبعی برای مقابله با تعارض یا استرس درک کرد (موشلا، ۲۰۲۴). اگرچه تعریف واحدی از خردمندی وجود ندارد، اجماع بر این است که این سازه شامل ابعاد مختلفی است که وجوه و ابعاد متعدد یکدیگر را تقویت می‌کنند و بر پایه‌های اجتماعی- فرهنگی استوار است (گلوک و وست‌استرات، ۲۰۲۲). اما خردمندی، به عنوان یک سازه روانشناختی چندبعدی، توانایی استدلال اخلاقی و حل مسئله در موقعیت‌هایی تعریف می‌شود که بر دیگران تأثیر می‌گذارند (آردلت، ۲۰۰۴؛ استرنبرگ و گلوک، ۲۰۱۹). در

^۱. wisdom

تعریف دیگر خردمندی را توانایی استفاده از استدلال عملگرایانه برای حل چالش‌های مهم زندگی تعریف کرده‌اند (جست و همکاران، ۲۰۲۵). به طور خلاصه، خرد را می‌توان به عنوان «ظرفیت حل مسائل لاینحل» درک کرد (موشلا، ۲۰۲۴). در فرهنگ ایرانی، معمولاً خرد با توانایی در نظر گرفتن همه جنبه‌های یک رویداد معین تعریف می‌شود و با ویژگی‌هایی مانند دوراندیشی، مهربانی، منطقی بودن، و توانایی در نظر گرفتن جنبه‌های مختلف یک موقعیت شناخته می‌شود که نشان‌دهنده تأثیر فرهنگ بر این سازه است (اسدی و انتظاری، ۲۰۲۰). خرد در نظریه آردلت (۲۰۰۴)، از معتبرترین محققان تجربی حوزه روانشناختی خرد، به عنوان تلفیقی از ابعاد شناختی، تأملی و عاطفی تعریف شده است (آردلت، ۱۹۹۷، ۲۰۰۳). بعد شناختی خرد به تمایل به دانستن حقیقت عمیق در مورد جنبه‌های درون فردی و بین فردی زندگی مربوط می‌شود که مستلزم درک جنبه‌های مثبت و منفی طبیعت انسان، محدودیت‌های دانش و غیرقابل پیش‌بینی بودن و عدم قطعیت‌های زندگی است (آردلت، ۲۰۲۰). بعد تأملی خرد نشان‌دهنده این است که مردم از طریق خودآگاهی و خودبینشی یاد بگیرند پدیده‌ها و حوادث را از چشم‌اندازهای مختلف درک کنند و بر ذهنیت‌گرایی و فرافکنی‌های خود غلبه کنند؛ و بعد عاطفی شامل بیان احساسات و عواطف، همدردی و عشق نسبت به دیگران است (بروگمن، ۲۰۰۰؛ آزبک و رابینسون، ۲۰۰۵). خردمندی از دیرباز به عنوان یک فضیلت عقلانی و اخلاقی مورد توجه بوده و امروزه به دلیل نقش آن در مواجهه با مسائل دنیای مدرن، مورد مطالعه گسترده قرار گرفته است (گلوک و همکاران، ۲۰۲۰).

ظرفیت خردمندی هر روز مورد نیاز همه افراد است، به ویژه در شرایط دشوار زندگی شامل تجربه فقدان، عدم اطمینان طولانی مدت، مشکلات اقتصادی، مشکلات شغلی، تعارض کار و خانواده، تغییرات ناگهانی غیرمنتظره یا اجباری در وضعیت زندگی و یا مهاجرت (موشلا، ۲۰۲۴). بسیاری از این مسائل، مشکلاتی هستند که به سختی می‌توان روی آنها تأثیر گذاشت؛ بنابراین عملاً حل‌نشده هستند، مانند اینکه آیا فرد بیشتر از فرزندان و فعالیت‌های مدرسه‌شان در خانه مراقبت می‌کند یا زمان بیشتری را صرف کار خود می‌کند، یا اینکه دعوت به مداخله پیشگیری از سلامت را می‌پذیرد یا به امید دریافت درمان در آینده می‌ماند، و یا زمانی که

مشکلات حاد سلامتی ظاهر می‌شوند، آن را نمی‌پذیرد (لیندن و همکاران، ۲۰۱۹). در بافت حرفه‌ای معلمان نیز که با چالش‌های عاطفی و شغلی متعددی مواجه‌اند، درک این روابط می‌تواند کمک شایانی به ارتقاء عملکرد و سلامت روان آنها داشته باشد. در عصر کنونی فناوری، با دگرگونی ماهیت و الگوهای کار، فعالیت‌های شغلی به‌طور فزاینده‌ای دشوار و پرتقاضا شده‌اند (تیلگاواتی و گیتا، ۲۰۲۰). ماهیت رقابتی و پرفشار کسب و کارها، با هدف دستیابی به بالاترین جایگاه و مقام، مستلزم مشارکت فعال و تعهد کامل کارکنان است و بدین ترتیب، تعادل بین کار و زندگی آن‌ها را به مخاطره می‌اندازد.

تعادل بین کار و زندگی^۱ از ابتدای قرن بیستم در بین محققان و متخصصان محبوبیت فزاینده‌ای پیدا کرده است (زیتونی و همکاران، ۲۰۲۴). برو و همکاران (۲۰۲۲) تعادل کار و زندگی را به عنوان «ادراک فرد از هماهنگی فعالیت‌های کاری و غیرکاری و پیشرفت مطابق با اولویت‌های کنونی زندگی خود» تعریف کرده‌اند. به طور کلی، تعادل کار و زندگی مفهومی در سطح فردی در نظر گرفته می‌شود که توازن را با فقدان تعارض یا ناسازگاری بین نقش‌های خانوادگی و شغلی کارکنان تعریف می‌کند (آلن، ۲۰۱۷). ایجاد تعادل بین کار و مسئولیت‌های خانوادگی به گونه‌ای که تعارض آنها را کاهش داده و رضایت از نیازها و خواسته‌های افراد را فراهم کند، پایه و اساسی محکمی هم از نظر نظری و هم عملی برای محققان و متخصصان ایجاد می‌کند (آدکینس و پرمثو، ۲۰۱۹). پژوهش‌ها نشان داده که تعادل کار زندگی بر سلامت جسمی و روانی معلمان زن (وهید و همکاران، ۲۰۲۴)، رضایت شغلی (سیاگیان و همکاران، ۲۰۲۴) و درگیری شغلی و بهزیستی روانی کارکنان (توماس و جورج، ۲۰۲۴) تأثیر مثبتی دارد. از سوی دیگر، تعارض کار و زندگی می‌تواند نه تنها منجر به تنش کاری و استرس شغلی (یاداو، ۲۰۲۵)، نارضایتی شغلی و عملکرد ضعیف شود، بلکه منجر به کاهش تعهد سازمانی و تمایل بیشتر به ترک شغل (ترینینگسیه و دارما، ۲۰۲۴) می‌شود. در پژوهشی اخیر (بالاجی، ۲۰۲۵) رویکردی نوین و ابتدایی با عنوان خردمندی شاد^۲ معرفی شده که تلفیقی از مؤلفه‌های خردمندی و شادکامی در محیط‌های کاری است. در این مدل به مسائل کلیدی محیط کار در سطوح مختلف، از جمله استرس فردی و فقدان معنا و نقص‌های سازمانی در مسئولیت‌پذیری اخلاقی، اجتماعی و زیست‌محیطی

^۱. Work-life balance

اشاره شده و در تلاش است که با راهکارهایی برای رفع چالش‌های چندوجهی محیط‌های کاری مدرن، رویکردی یکپارچه برای پرورش بینش‌های شاد طراحی کند. در نهایت با توجه به این یافته‌های اخیر و اهمیت تعادل کار-زندگی در کاهش استرس‌های محیطی و تقویت بهزیستی، می‌توان تأثیر آن بر ابعاد مختلف خردمندی را دقیق‌تر بررسی کرد.

به موازات تعادل کار-زندگی، توانایی افراد و به ویژه معلمان در پذیرش عدم قطعیت‌های محیط، نقش مهمی در پرورش بعد شناختی خردمندی ایفا می‌کند (آسوده و کردنوقایی، ۱۴۰۱). تحمل ابهام به‌عنوان توانایی فرد در مواجهه با محرک‌های جدید و مبهم بدون احساس سردرگمی یا ناامیدی و بدون درخواست‌های فوری از دیگران، تعریف می‌شود (یو و همکاران، ۲۰۲۲). در واقع توانایی شناسایی ابهام در دانش و عمل به‌صورت بی‌طرفانه و با ذهنی باز و نحوه ارتباط فرد با یک محرک یا موقعیت مبهم به‌عنوان تحمل ابهام شناخته می‌شود (هان، ۲۰۲۱). بسیاری از پژوهشگران دریافته‌اند که تحمل ابهام می‌تواند یکی از جنبه‌های بنیادی در تعریف شخصیت افراد تلقی شود (لی و هی، ۲۰۱۶). افرادی که از سطح بالایی از تحمل ابهام برخوردارند، می‌توانند بدون آنکه از نظر ذهنی یا هیجانی تحت تأثیر ابهام یا غیرقابل‌پیش‌بینی بودن قرار گیرند، از موقعیت‌های خلاقانه و نوآورانه لذت ببرند (هادلی و ویلسون، ۲۰۰۳). تحمل ابهام در ابعاد مختلف عملکرد هیجانی و شناختی فرد تعمیم می‌یابد و با سبک شناختی، نظام‌های باور و نگرش، عملکردهای اجتماعی و بین‌فردی، و شیوه‌های حل مسئله ارتباط دارد (فورنهام و مارکس، ۲۰۱۳). پژوهش‌ها نشان داده که تحمل ابهام با تاب‌آوری (میرزایی و همکاران، ۱۴۰۱)، حافظه کاری و انعطاف شناختی (سیدپورمند و همکاران، ۱۴۰۱)، خودکارآمدی (راجو و سودش، ۲۰۲۵) و خردمندی (مک‌کنا، ۲۰۱۳) رابطه مثبت دارد.

شادکامی، به‌عنوان یک سازه روانشناختی چندبعدی، شامل مؤلفه‌های عاطفی (مانند تجربه هیجانات مثبت و کاهش هیجانات منفی) و شناختی (مانند رضایت از زندگی) نقش مهمی در بهزیستی روانشناختی افراد ایفا می‌کند (دینر، ۲۰۱۸؛ شلدون و لیوبومیرسکی، ۲۰۲۱). بر اساس نظریه گسترش و ساخت فردریکسون (۲۰۰۱)، شادکامی با تقویت انعطاف‌پذیری ذهنی، پذیرش عدم قطعیت و تصمیم‌گیری را تسهیل کرده و به رشد خردمندی کمک می‌کند (جیویا، ۲۰۱۵؛ تان و همکاران، ۲۰۲۱) و با

^۲. Happy Wisdom

پیامدهایی هم چون افزایش خلاقیت، موفقیت در کار، حفظ تعادل روحی و افزایش انگیزه همراه است (حسنی چنار و همکاران، ۱۴۰۳). اساساً پژوهش‌ها نشان داده که بهزیستی روانشناختی رابطه دوسویه‌ای با خردمندی داشته؛ بدین صورت که خردمندی افراد می‌تواند متاثر از آن بوده و هم چنین دید عمیق نسبت به زندگی و حل و فصل موفقیت‌آمیز مسائل و چالش‌ها می‌تواند باعث تجربه بهزیستی روانشناختی و هدفمند زندگی کردن در افراد شود (آردلت، ۲۰۲۰؛ کردنوقایی و ویسی، ۱۴۰۳؛ درخشان و همکاران، ۱۴۰۱).

این سازه می‌تواند به عنوان یک میانجی در روابط بین متغیرهای پیش‌بین مانند تعادل کار-زندگی و تحمل ابهام با پیامدهای روانشناختی نظیر خردمندی عمل کند. پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که شادکامی نه تنها با تعادل کار-زندگی ارتباط مثبت دارد (هار و همکاران، ۲۰۱۹)، بلکه می‌تواند با تقویت هیجانات مثبت و کاهش استرس، تحمل ابهام را بهبود بخشد و در نتیجه به افزایش خردمندی کمک کند (سلیگمن، ۲۰۱۹؛ یانگ و انتظاری، ۲۰۲۲). برای مثال، پژوهش زو (۲۰۲۴) در بررسی رابطه تحمل ابهام و شادکامی و متغیرهای میانجی آن، دریافت که تحمل ابهام به طور مثبتی شادکامی را پیش‌بینی می‌کند. از سوی دیگر مطالعه‌ای توسط تان و همکاران (۲۰۲۱) نشان داد که تجربه هیجانات مثبت ناشی از شادکامی، ظرفیت افراد برای پذیرش عدم قطعیت و تصمیم‌گیری متعادل‌تر را افزایش می‌دهد، که هر دو از مؤلفه‌های کلیدی خردمندی هستند. در بافت معلمان دوره ابتدایی، که با فشارهای شغلی و عاطفی مواجه‌اند، شادکامی می‌تواند به عنوان یک مکانیسم میانجی عمل کند و با تقویت بهزیستی روانشناختی، تأثیر تعادل کار-زندگی و تحمل ابهام را بر خردمندی تسهیل نماید.

در مجموع از آنجایی خردمندی مستلزم درون اندیشی، تعهد و برعهده گرفتن مسئولیت نسبت به رفتارها و موقعیت‌های خود است، به عنوان منبع انسانی در زندگی فردی و اجتماعی دارای کارکرد است و در طی زمان می‌تواند زمینه ساز بهزیستی و عملکرد شغلی بهتر شود، همچنین پژوهش‌ها نشان دادند که خردمندی با تاب آوری و حرمت نفس ارتباط دارد (جست و همکاران، ۲۰۲۵). با توجه به پژوهش‌های فوق به نظر می‌رسد بررسی عواملی از جمله تحمل ابهام، تعادل کار و زندگی و شادمانی در یک الگوی ساختاری می‌تواند بینش ما را نسبت به پیشایندهای خردمندی معلمان افزایش دهد. این مطالعه از چند منظر دارای اهمیت است اول اینکه

خردمندی معلمان انعکاسی است به این دلیل که خردمندی معلمان بر خردورزی دانش‌آموزان تأثیرگذار است، دوم داشتن خردمندی در حل مسائل مبهم و پاسخگویی به سؤالات می‌تواند انگیزه بخش برای ایجاد تعلق معلمان و دانش‌آموزان به مدرسه شود و در نهایت این روابط می‌تواند متقابل و دوسویه باشد. به این صورت که خردمندی بر شادمانی و توانایی تعادل در کار و زندگی نیز تأثیرگذار باشد. به هر حال علی رغم بررسی‌های فراوان ذکر شده راجع به رابطه خردمندی، نقش عوامل واسطه‌ای دخیل در این رابطه اغلب مورد غفلت واقع شده است که پژوهش حاضر نقش شادکامی را به عنوان میانجی گر این ارتباط مورد بررسی قرار می‌دهد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف مدل‌یابی خردمندی بر اساس تعادل کار-زندگی و تحمل ابهام، با تأکید بر نقش میانجی شادکامی، طراحی شده است و به دنبال ارائه شواهد تجربی درباره روابط این متغیرها در بافت فرهنگی ایران است تا راهکارهایی برای ارتقای سلامت روان و خردمندی معلمان ابتدایی ارائه دهد.

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: این پژوهش از نظر هدف بنیادی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی که به روش مدل‌یابی معادلات ساختاری انجام شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه معلمان مقطع ابتدایی شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ تشکیل دادند. نمونه پژوهش ۳۱۰ نفر از معلمان مقطع ابتدایی شهر تهران بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. بدین صورت که پس از کسب مجوزهای لازم در ابتدا از هر یک از مناطق ۲۲ گانه شهر تهران به عنوان یک خوشه انتخاب شد در ادامه به صورت تصادفی ۵ ناحیه (منطقه) انتخاب شد در ادامه پس از تهیه لیستی از معلمان مقطع ابتدایی هر منطقه به صورت تصادفی ۶۲ معلم ابتدایی به سؤالات پرسشنامه‌ها پاسخ دادند.

ملاک‌های ورود شامل رضایت آگاهانه از معلمان، دامنه سنی ۲۸ تا ۵۵ سال، سابقه ۳ سال تدریس در مقطع ابتدایی، عدم وجود معلولیت‌های جسمانی و ابتلا به بیماری‌های مزمن و مصرف دارو به‌خاطر وضعیت جسمانی و روانی بود. ملاک‌های خروج شامل عدم تمایل برای شرکت در پژوهش، پاسخ‌گویی ناقص به پرسش‌نامه‌ها و مخدوش بودن پرسشنامه‌ها بود. جمع‌آوری داده‌ها تنها پس از کسب رضایت آگاهانه از همه شرکت

کنندگان انجام شد. به معلمان درخصوص هدف پژوهش توضیحات لازم داده شد. در مورد محرمانه بودن اطلاعات، آزادی شرکت در مطالعه و ناشناس بودن اطلاعات هویتی، اطمینان لازم به معلمان داده شد. همچنین به معلمان حق انصراف از پژوهش در هر مرحله از پژوهش داده شد. در این پژوهش برای تعیین حجم نمونه از فرمول ساپر (۲۰۲۵) برای مطالعات مدلسازی معادلات ساختاری استفاده شده با توجه به این فرمول با اندازه اثر ۰/۱، سطح توان آماری ۰/۸۰، تعداد متغیرهای پنهان ۲، تعداد متغیرهای مشاهده‌پذیر ۱۲ و سطح معنی داری ۰/۰۵ حداقل حجم نمونه ۲۰۰ و حداکثر آن ۹۴۷ می‌باشد که در این مطالعه ۱/۵ برابر حداقل حجم نمونه یعنی ۳۱۰ داده جمع‌آوری شد. تحلیل داده‌ها با استفاده نرم‌افزارهای SPSS و AMOS نسخه ۲۸ و با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری صورت گرفت.

ب) ابزار

مقیاس خردمندی سه بعدی آردلت (3D-WS)^۱: این مقیاس توسط آردلت (۲۰۰۳) برای سنجش خرد در سه بعد شناختی، هیجانی و تأملی طراحی شده است. این پرسشنامه ۳۹ گویه دارد و بر مبنای لیکرت ۵ درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود. پرسشنامه بصورت طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای می‌باشد که برای گزینه‌های «کاملاً مخالفم»، «مخالفم»، «نظری ندارم»، «موافقم» و «کاملاً موافقم» به ترتیب امتیازات ۵، ۴، ۳، ۲ و ۱ در نظر گرفته می‌شود. همچنین برای تعدادی از گویه‌ها نمره‌گذاری بصورت طیف لیکرت ۵ نقطه‌ای می‌باشد که برای گزینه‌های «کاملاً در مورد من صحیح است»، «تاحدودی در مورد من صحیح است»، «نظری ندارم»، «تاحدودی در مورد من صحیح نیست» و «اصلاً در مورد من صحیح نیست» به ترتیب امتیازات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ در نظر گرفته می‌شود. سؤال بعد شناختی، ۱۳ سؤال بعد تأملی و ۱۲ سؤال بعد هیجانی را می‌سنجد و ماده‌های ۱۲، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۰، ۲۱، ۳۰، ۳۲ و ۳۵ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. میانگین نمره در سه بعد خردمندی، نشان‌دهنده میزان خردمندی فرد است. آلفای کرونباخ به ترتیب برای ابعاد شناختی، تأملی و عاطفی ۰/۸۵، ۰/۷۲، ۰/۷۱ در سطح قابل قبولی گزارش شده است (آردلت، ۲۰۰۳). در پژوهش آردلت (۲۰۱۱) در ارزیابی روایی و اعتبار این مقیاس، آلفای کرونباخ ابعاد

شناختی، ژرف‌نگری و عاطفی در نمونه دانشجویی به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۷۵، ۰/۶۶ و در نمونه سالمندان ۰/۷۸، ۰/۷۵، ۰/۷۴ به دست آمده است. آلفای کرونباخ مجموع سه بعد خردمندی در نمونه دانشجویی ۰/۷۲ و در نمونه سالمندان ۰/۶۶ بوده است (آردلت، ۲۰۰۳). برگسما و آردلت (۲۰۱۲) آزمون خرد را در بزرگسالان و بزرگسالان جوان با زمینه‌های فرهنگی متفاوت اجرا و اعتبار آزمون را تأیید کردند. آردلت (۲۰۱۱) آزمون را بر روی یک نمونه ۱۸۰ نفری که ۰/۷۳ آن‌ها سفید پوست، ۰/۲۶ آفریقایی - آمریکایی و ۰/۱ اسپانیایی زبان بودند، اجرا و اعتبار آزمون را تأیید کرد. در ایران نیز، پایایی این پرسشنامه در مطالعه دانش پایه و همکاران (۱۴۰۰) بر اساس آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر با ۰/۹۱، بعد شناختی برابر با ۰/۸۱، بعد تأملی برابر با ۰/۸۲ و بعد عاطفی برابر با ۰/۸۷ به دست آمده است.

پرسشنامه تعادل کار و زندگی (WLB)^۲: این پرسشنامه ۲۶ سوالی توسط وانگ و کو (۲۰۰۹) ساخته شده و دارای ۷ خرده مقیاس است که عبارتند از: زمان کافی فراغت از کار داشتن (سؤالات ۱ تا ۴)، وفاداری به کار (سؤالات ۵ و ۶)، حمایت محل کار از تعادل کار - زندگی (سؤالات ۷ تا ۱۰)، انعطاف‌پذیری در برنامه کاری (سؤالات ۱۱ و ۱۲)، جهت‌گیری زندگی (سؤالات ۱۳ تا ۱۷)، نگهداری کار و حرفه (سؤالات ۱۸ تا ۲۱) و کاهش داوطلبانه ساعات کاری برای رفع نیازهای شخصی (سؤالات ۲۲ تا ۲۶). نمره‌گذاری این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از کاملاً موافقم (۵) تا کاملاً مخالفم (۱) صورت می‌گیرد. دامنه نمرات این پرسشنامه بین ۲۶ تا ۱۳۰ خواهد بود. سوالات شماره ۶ و ۲۰ و ۲۱ را معکوس نمایید. یعنی یعنی به "کاملاً موافق" نمره ۱ و به "کاملاً مخالف" نمره ۵ داده می‌شود. در پژوهش وانگ و کو (۲۰۰۹) روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی ۷ عامل را تأیید کرد که که میزان آزمون کیسر-میر اولکین (KMO) برابر با ۰/۷۷۳ و آزمون کرویت بارتل ۲۲۶۸/۳۵ به دست آمد که در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بود. آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های زمان کافی فراغت از کار داشتن (۰/۸۶)، وفاداری به کار (۰/۸۰)، حمایت محل کار از تعادل کار - زندگی (۰/۷۴)، انعطاف‌پذیری در برنامه کاری (۰/۷۲)، جهت‌گیری زندگی (۰/۶۵)، نگهداری کار و حرفه (۰/۶۱) و کاهش داوطلبانه ساعات کاری برای رفع نیازهای شخصی (۰/۵۰) به دست آمد.

^۱. Ardlet's Three-Dimensional Wisdom Scale (3D-WS)

^۲. work life balance questionnaire

اعتبار این مقیاس را ۰/۶۹ به دست آمد. دهشیری و همکاران (۱۳۹۴) نیز در بررسی خصوصیات روانسنجی این مقیاس ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۷۱ گزارش کردند

یافته‌ها

از بین معلمان شرکت کننده در پژوهش ۸۰ نفر (۲۵/۸۰) در دامنه سنی ۲۸ تا ۳۳ سال، ۹۰ نفر (۲۹ درصد) در دامنه ۳۴ تا ۳۹ سال، ۷۰ نفر (۲۲/۵۸ درصد) در دامنه سنی ۳۵ تا ۴۰ سال، ۶۰ نفر (۱۹/۳۵ درصد) در دامنه سنی ۴۱ تا ۴۶ سال و ۱۰ نفر (۳/۲ درصد) بیشتر از ۴۷ سال سن داشتن. میانگین (و انحراف استاندارد) سنی معلمان ۳۴/۵۴ (و ۱۴/۸۵) بود. از بین معلمان شرکت کننده در مطالعه ۱۸۷ نفر (۶۰/۳۲ درصد) زن و ۱۲۳ نفر (۳۹/۶۷ درصد) مرد بودند. ۲۵۰ نفر (۸۰/۶ درصد) متأهل و ۶۰ نفر (۱۹/۳۵ درصد) مجرد بودند. همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود میانگین (و انحراف استاندارد) نمره کل خردمندی ۱۲۳/۶۵ (و ۱۷/۵۸)، تحمل ابهام ۴۰/۴۵ (و ۵/۵۰)، تعادل کار و زندگی ۹۰/۲۶ (و ۹/۲۷) و شادکامی ۳۴/۷۰ (و ۵/۶۵) است. قبل از انجام تحلیل‌های مربوطه، وضعیت کلی داده‌ها مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا وجود داده‌های خارج از محدوده بررسی و با مراجعه به اصل پرسشنامه‌ها اصلاحات لازم انجام شد. پس از آن داده‌های گزارش نشده مورد بررسی قرار گرفت و مشخص شد داده گزارش نشده وجود ندارد. افزون بر آن داده‌های پرت تک‌متغیری با استفاده از نمودار مستطیلی^۳ بررسی شدند. علاوه بر آن کجی و چولگی داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS بررسی شد و مشخص شد که کجی و چولگی هیچ کدام از مقادیر بیشتر از ± 2 نمی‌باشد. مفروضه نرمال بودن داده‌ها با استفاده از آزمون چولگی و کشیدگی ارزیابی شد و نتایج نشان داد این مفروضه برقرار است. استقلال داده‌ها با استفاده از آماره دوربین واتسون^۴ (DW) بررسی و تأیید شد. همچنین هم‌خطی چند گانه با استفاده از آماره رواداری^۵ و عامل افزایش واریانس^۶ (VIF) محاسبه شد و نتایج نشان داد هیچ کدام از مقادیر رواداری کوچک‌تر از حد مجاز ۰/۱ و هیچ کدام از مقادیر VIF بزرگ‌تر از حد مجاز ۱۰ نبوده است؛ بنابراین بر اساس دو شاخص مطرح شده وجود هم‌خطی در داده‌ها مشاهده نشد برای بررسی نرمال بودن چندمتغیری از

در ایران در پژوهش شاکری و همکاران (۱۴۰۰) این شاخص برای کل پرسشنامه ۰/۸۵ گزارش شده است.

پرسشنامه تحمل ابهام^۱ (MSTAT-II): این پرسشنامه توسط مک لین (۲۰۰۹) طراحی شده و در برگیرنده ۱۳ سوال است. پاسخدهی به سوالات بر اساس طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از بسیار مخالفم تا بسیار موافقم انجام می‌شود، اما گویه‌های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۹، ۱۱ و ۱۲ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شوند. نمره بین ۱۵ تا ۱۳ تحمل ابهام پایین، ۳۰ تا ۴۵ تحمل ابهام متوسط و نمره بالاتر از ۴۵ تحمل ابهام بالا را نشان می‌دهد. در پژوهش مک لین (۲۰۰۹) پایایی درونی ۰/۹۰ گزارش شده است؛ و روایی آزمون مورد تأیید قرار گرفته است. مک لین (۲۰۰۹) پایایی درونی مناسبی را برای هر دو فرم ۲۲ و ۱۳ گویه‌ای گزارش کردند (آلفای کرونباخ فرم ۱۳ گویه-ای ۰/۸۲ و فرم ۲۲ گویه‌ای ۰/۸۶) گزارش شده است. در نمونه ایرانی نیز پایایی کل مقیاس به روش آلفای کرونباخ در پژوهش جهانگرد و همکاران (۱۴۰۲) ۰/۷۲ و در پژوهش باقری شیخانگش و همکاران (۱۴۰۳) ۰/۸۴ به دست آمده است.

فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد (OHQ-SF)^۲: نسخه اصلی پرسشنامه شادکامی آکسفورد با ۲۹ گویه در سال ۱۹۸۹ توسط آرجیل و همکارانش ساخته شد. در سال ۲۰۰۲ آرجیل و هیلز نسخه جدیدتر پرسشنامه شادکامی آکسفورد را طراحی کردند. همزمان فرم ۸ سوالی این پرسشنامه نیز در سال ۲۰۰۲ منتشر شد. این فرم در یک طیف لیکرت نمره گذاری می‌شود و همبستگی بالایی با فرم بلند آن دارد. نسخه کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد در پژوهش‌های بسیاری مورد استفاده قرار گرفته و روایی و پایایی آن مورد تأیید است. فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد شامل ۸ سؤال است که هیلز و آرجیل (۲۰۰۲) به منظور ارزیابی میزان شادی به عنوان سازه‌ای تک‌بعدی طراحی کرده‌اند و در ایران توسط دهشیری و همکاران (۱۳۹۴) هنجاریابی شد. پاسخگویی به سؤال‌ها بر اساس طیف لیکرت شش گزینه‌ای از «کاملاً مخالفم» تا «کاملاً موافقم» قرار دارد. نمره گذاری سوالات ۱، ۴، ۸ معکوس انجام می‌شود و به طور کلی نمره‌های پرسشنامه در دامنه ۸ تا ۴۸ قرار دارد و نمره‌های بالاتر نشان‌دهنده میزان شادکامی بیشتر است. در پژوهش هیلز و آرجیل (۲۰۰۲) ضریب

4. durbin watson (DW)

5. tolerance

6. variance inflation factor (VIF)

1. tolerance of ambiguity questionnaires

2. Oxford Happiness Questionnaire – Short Form

3. box Plot

ضریب کشیدگی استاندارد شده مردیا^۱ و نسبت بحرانی استفاده شده است. بنابراین پیشنهاد چاین و همکاران (۲۰۱۷) مقادیر کوچک‌تر از ۵ برای نسبت بحرانی به عنوان تخطی نکردن از نرمال بودن چند متغیره در نظر گرفته می‌شود. در این پژوهش ضریب مردیا ۴/۰۸۹ و نسبت بحرانی ۱/۷۴۶ به دست آمد که کمتر از ۵ است؛ بنابراین، فرض نرمال بودن چندمتغیری

برقرار است. برای بررسی داده‌های پرت چندمتغیری از شاخص فاصله ماهالانویس بررسی شد و سطوح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ حاکی از دورافتاده بودن داده‌های پرت مدنظر است. بر اساس این شاخص داده پرت شناسایی نشد؛ بنابراین، بررسی پیش‌فرض‌های آماری نشان داد روش مدل یابی معادلات ساختاری روش مناسبی برای ارزیابی برازش مدل است.

جدول ۱. یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش به همراه فرض نرمال بودن داده‌های پژوهش

متغیر	خردمقیاس	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
خردمندی	شناختی	۴۴/۳۷	۸/۵۹	-۰/۲۶	-۰/۹۱
	انعکاسی	۳۸/۱۹	۶/۴۸	۰/۳۳	۰/۴۱
	عاطفی	۴۱/۰۷	۷/۰۱	-۰/۱۴	-۰/۰۸
	نمره کل	۱۲۳/۶۵	۱۷/۵۸	-۰/۱۶	-۰/۸۲
تحمل ابهام	نمره کل	۴۰/۴۵	۶/۵۰	-۰/۱۹	-۰/۳۳
	زمان کافی	۶/۵۷	۱/۵۹	۰/۲۵	-۰/۰۷
	وفاداری	۱۳/۹	۲/۸۹	-۰/۶۴	۰/۸۲
	حمایت	۵/۸۴	۱/۸۴	۰/۳۴	-۰/۴۶
تعادل کار- زندگی	انعطاف‌پذیری	۱۹/۱۷	۳/۱۹	۰/۱۶	۰/۳۳
	جهت‌دهی	۱۳/۵۸	۲/۷۹	-۰/۱۱	۰/۱۰
	نگهداری	۱۵/۷۸	۳/۰۷	-۰/۱۹	۰/۲۹
	کاهش	۱۸/۹۲	۹/۸۱	-۰/۶۰	۱/۱۵
شادکامی	نمره کل	۹۰/۲۶	۹/۲۷	۱/۶۱۷	۲۷۱
	نمره کل	۳۴/۷۰	۵/۶۵	۰/۲۵	۰/۳۳

تکته: انحراف معیار کجی (SD=۰/۱۳۶) و انحراف معیار کشیدگی (SD=۰/۲۷۱)

جدول ۲. ماتریس ضریب همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱ شادکامی	۱												
۲ تحمل ابهام	۰/۱۳*	۱											
۳ زمان کافی	۰/۰۵	۰/۱۰	۱										
۴ وفاداری	۰/۳۰**	-۰/۰۰۸	۰/۱۶**	۱									
۵ حمایت	۰/۰۱	۰/۰۰۲	۰/۳۵**	-۰/۱۴**	۱								
۶ انعطاف‌پذیری	۰/۰۴	-۰/۱۵**	۰/۳۰**	۰/۰۱	۰/۳۵**	۱							
۷ جهت‌دهی	۰/۲۲**	۰/۱۱	۰/۴۹**	۰/۲۳**	۰/۴۳**	۰/۰۲**	۱						
۸ نگهداری	-۰/۱۳	۰/۳۴**	۰/۱۴**	۰/۱۷**	-۰/۰۵	-۰/۳۶**	-۰/۰۲	۱					
۹ کاهش زمان	۰/۰۴	۰/۰۰۴	۰/۱۷**	۰/۱۰	۰/۱۵**	-۰/۰۳	۰/۰۷	۰/۱۰	۱				
۱۰ تعادل کار و زندگی	۰/۱۰	۰/۱۴**	۰/۷۳**	۰/۳۴**	۰/۳۳**	۰/۵۹**	۰/۳۵**	۰/۷۲**	۰/۱۹**	۰/۴۴**	۱		
۱۱ شناختی	۰/۱۶*	۰/۳۳**	۰/۱۵*	-۰/۰۰۸	۰/۰۳	-۰/۲۱**	۰/۲۳**	۰/۲۳**	-۰/۱۰	۰/۱۵**	۱		
۱۲ انعکاسی	۰/۱۶**	۰/۴۸**	۰/۲۸**	-۰/۰۰۴	-۰/۰۴	-۰/۰۲	۰/۱۸**	۰/۱۸**	۰/۱۸**	۰/۱۶*	۰/۴۴**	۱	
۱۳ عاطفی	۰/۰۴	۰/۲۹**	۰/۲۳**	-۰/۰۰۶	۰/۰۶	۰/۰۱	۰/۲۷**	۰/۲۷**	-۰/۰۷	۰/۲۱**	۰/۴۲**	۰/۴۷**	۱
خردمندی	۰/۱۵*	۰/۴۷**	۰/۲۶**	-۰/۰۰۸	۰/۰۲	-۰/۱۱	۰/۲۹**	۰/۲۹**	-۰/۱۰	۰/۲۲**	۰/۸۲**	۰/۷۷**	۰/۷۸**

*P<۰/۰۵، **P<۰/۰۱

^۱ Mardia standardized kurtosis coefficient

مثبت و معنی دار است. همچنین ضریب همبستگی بین تعادل کار و زندگی و خردمندی مثبت و معنی دار است ($r = 0.22$ و $P < 0.01$).

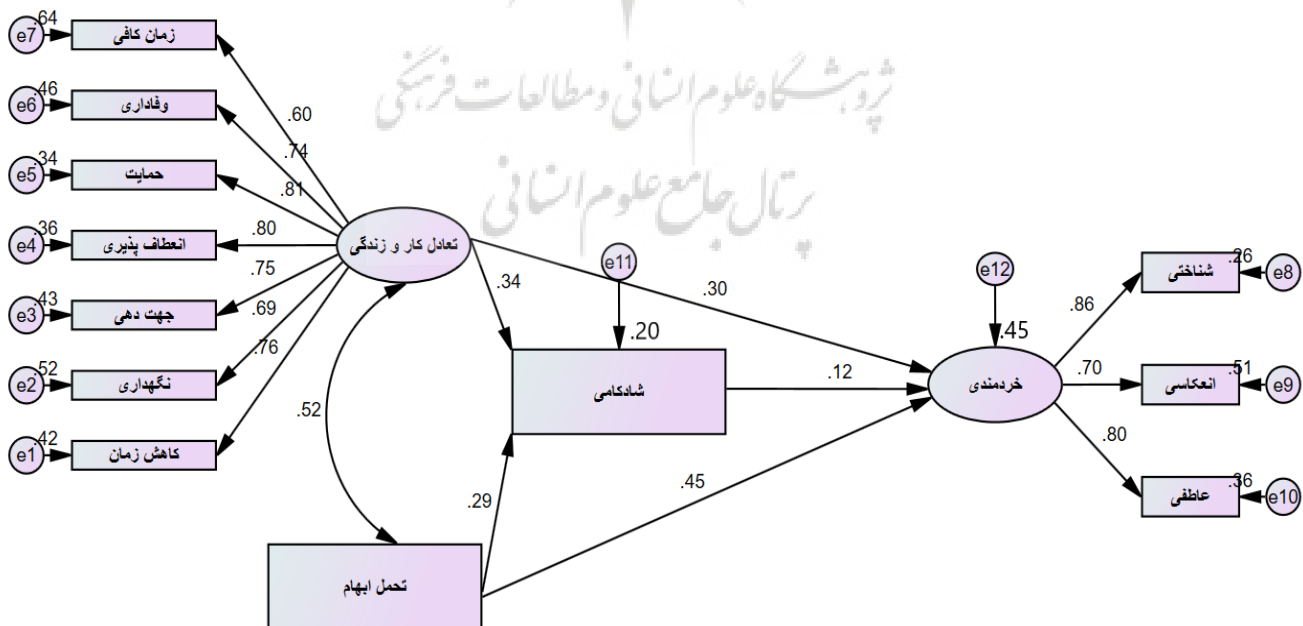
بر اساس نتایج بدست آمده از ضرایب همبستگی، ضریب همبستگی بین شادکامی و خردمندی ($r = 0.15$ و $P < 0.05$) مثبت و معنی دار است. ضریب همبستگی بین تحمل ابهام و خردمندی ($r = 0.47$ و $P < 0.01$)

جدول ۳. شاخص‌های برازندگی در مدل پیشنهادی با نقش میانجی شادکامی

شاخص‌ها	مقدار کسب شده (N=310)	مقدار قابل قبول
کای اسکوتر	۱۵۱/۷۲۶	-
DF	۵۹	-
کای اسکوتر بر درجه آزادی	۲/۳۶۹	کمتر از ۳
سطح معنی داری	$P < 0.001$	-
RMSEA	0/07	کمتر از 0/08
PCLOSE	0/470	-
CFI	0/931	بیشتر از 0/90
AGFI	0/920	بیشتر از 0/90
TLI	0/912	بیشتر از 0/90
GFI	0/920	بیشتر از 0/90
IFI	0/931	بیشتر از 0/90
RFI	0/935	بیشتر از 0/90
NFI	0/944	بیشتر از 0/90

جدول ۴. نتایج بوت استروپ تحمل ابهام و تعادل کار زندگی با میانجی گری شادکامی بر خردمندی

متغیر	اثر غیرمستقیم	سوگیری	حد پایین	حد بالا	SE	P
تحمل ابهام --- شادکامی --- خردمندی	0/033	0/005	0/168	0/006	0/169	$P \leq 0.05$
تعادل کار زندگی --- شادکامی --- خردمندی	0/040	0/003	0/007	0/238	0/191	$P \leq 0.05$

شکل ۱. ضرایب استاندارد، بار عاملی به همراه واریانس خطا در مدل برازش شده (N=310)

همان طور که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، شاخص های برازندگی در نتیجه کل آزمون ($\chi^2=151/726$ ، $\chi^2/df=2/369$ ، $CFI=0/93$ ، $GFI=0/93$ ، $IFI=0/91$ ، $TLI=0/91$ و $RMSEA=0/07$) حاکی از برازش مطلوب الگوی پیشنهادی با داده‌ها است.

برای تعیین نقش میانجی شادکامی در ارتباط بین تحمل ابهام و تعادل کار-زندگی با خردمندی از روش بوت استروپ با ۲۰۰۰ نمونه‌گیری استفاده شد. همانطور که جدول ۴ مشاهده می‌شود حد بالا و پایین این آزمون هر دو مثبت یا هر دو منفی باشند و صفر مابین این دو جد قرار نگیرد در آن صورت مسیر علی غیرمستقیم معنادار است (لت- استینس و همکاران، ۲۰۱۶). به عبارت دیگر تحمل ابهام از طریق شادکامی بر خردمندی اثر مثبت غیرمستقیمی دارد. همچنین تعادل کار-زندگی از طریق شادکامی بر خردمندی اثر مثبت غیرمستقیمی دارد. لازم به ذکر است با توجه به ضرایب مسیر غیر مستقیم اثر میانجی شادکامی در ارتباط بین متغیرها جزئی می‌باشد. همانطور که در شکل ۱ مشاهده می‌شود تحمل ابهام و تعادل کار و زندگی ۲۰ درصد از واریانس شادکامی و ۴۵ درصد از واریانس خردمندی را با اضافه شدن نقش میانجی شادکامی تبیین می‌کنند. با توجه به این نتایج شاداکامی نقش میانجی جزئی در رابطه بین تحمل ابهام و تعادل کار و زندگی با خردمندی معلمان دارد. نتایج حاصل نشان داد که ضریب مسیر مستقیم و استاندارد شده تحمل ابهام بر خردمندی ($\beta=0/45$ ، $P<0/01$) تعادل کار و زندگی بر خردمندی ($\beta=0/30$ ، $P<0/01$) مثبت و معنی دار است. همچنین ضریب مسیر مستقیم و استاندارد شده شادکامی بر خردمندی ($\beta=0/12$ ، $P<0/01$) مثبت و معنی دار است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف الگوی ساختاری تعادل کار زندگی و تحمل ابهام با خردمندی معلمان دوره ابتدایی: نقش میانجی‌گری شادکامی انجام شد. نتایج حاصل از مدلیابی معادلات ساختاری نشان داد که ضریب مسیر مستقیم تحمل ابهام به خردمندی مثبت و معنی دار است. همچنین ضریب مسیر غیرمستقیم تحمل ابهام به خردمندی از طریق شادمانی مثبت و معنی دار بود. این نتایج با مطالعات دیگر برای مثال (میرزایی و همکاران، ۱۴۰۱؛ سیدپورمند و همکاران، ۱۴۰۱؛ راجو و سودش، ۲۰۲۵؛ مک‌کنا، ۲۰۱۳) همخوانی دارد. اگر تحمل ابهام را به عنوان ویژگی پذیرفتن عدم قطعیت

بعنوان بخشی از زندگی و ادامه دادن با دانش ناقص درباره محیط و تمایل به آغاز فعالیت‌ها بی‌آنکه بدانیم آیا موفق خواهیم شد یا خیر تعریف کنیم (هان، ۲۰۲۱)، این شاخص‌ها با تعریف بعد شناختی خردمندی که آن هم مستلزم دانش و قضاوت واقعی و اجرایی در مواجهه با مسائل مبهم و غیرقطعی تعریف می‌شود، همخوان است (بروگمن، ۲۰۰۰؛ آزیبک و رایبسون، ۲۰۰۵). در واقع پذیرش عدم اطمینان و پیچیدگی، جزء حیاتی استدلال و تصمیم‌گیری عاقلانه است. این صفت به افراد اجازه می‌دهد تا موقعیت‌های پیچیده را بدون توسل به تفکر انعطاف‌ناپذیر و خشک، که برای پرورش خرد در محیط‌های آموزشی ضروری است، مدیریت کنند. از سوی دیگر در هیچ کجا به اثبات نرسیده است که یک زندگی پربرت، شاد و غنی نمی‌تواند در بستر ابهام وجود داشته باشد. همانطور که بالاتر ذکر کردیم در مقولات معنوی، ابهام باعث شکل‌گیری مفهومی به نام ایمان می‌شود، همچنین ابهام باعث افزایش قدرت روحی و شهودی انسان می‌شود. از دیگر فواید ابهام میتوان به انگیزه و امید دادن به انسان اشاره کرد، فرض بگیرید مثلاً شما عدد سالهای عمر خود را دقیقاً بدانید و بدانید دقیقاً در چه تاریخی و با چه کیفیتی از دنیا خواهید رفت؟ آیا این به نفع انسان است و یا انسان را دچار دل‌مردگی و بی‌انگیزگی می‌کند؟ قطعاً مبهم بودن باعث انگیزه بخشی در برخی امور به انسان می‌شود. در امور روزمره و کسب و کار و روابط عاطفی هم ابهامات بسیاری وجود دارد و بودن این ابهامات، قدرت خلاقیت انسان را افزایش داده و باعث می‌شود فرد به کمک این پتانسیل برای بهبود زندگی خود دائماً تلاش کند، اما اگر هیچ ابهامی نبود، خلاقیتی هم نبود. در نتیجه اطلاع یافتن از خیلی از امورات فقط کار ما را سخت‌تر خواهد کرد، پس بهتر است در زندگی برخی امور را سربه‌مهر و رازآلود بگذاریم باشد (لایکا، ۲۰۲۴). از سوی دیگر دانستن اینکه تنها تضمین زندگی این است که زندگی هیچ تضمینی ندارد؛ دوم به محض آنکه تسلیم این حقیقت شدید که نمی‌توانید ابهامات زندگی را کنترل کنید، در نهایت می‌توانید نفس راحتی بکشید و سوم پذیرش عمیق زندگی بدون تضمین، موجب گشوده شدن درهای زندگی یا به عبارتی افزایش دانش، فضیلت و خردمندی شما می‌شود (مک‌لاین و همکاران، ۲۰۱۵). در خصوص تبیین مسیر غیرمستقیم تحمل ابهام به خردمندی می‌توان گفت در زندگی همواره با موقعیت‌هایی روبه‌رو می‌شویم که با وجود تمام محاسبه‌ها و مشاوره‌هایی که انجام می‌دهیم، نمی‌توانیم سرنوشتشان را

پیش‌بینی کنیم اما به جای پا پس کشیدن در چنین شرایطی، می‌توانیم عدم قطعیت را به عنوان یکی از ویژگی‌های جدایی‌ناپذیر زندگی بپذیریم و جدا از آنچه به دنبال خواهد آمد، به بهترین شکل تلاشمان را انجام دهیم. این ایده ممکن است ترسناک به نظر برسد اما وقتی زندگی را در مقیاس اجتناب‌ناپذیر مرگ تصور کنیم و بدانیم که به زودی زمان به اتمام خواهد رسید، شجاعت بیشتری برای زندگی کردن خواهیم یافت. ذهن آگاهی و توجه کردن به احساسات و افکار منفی همراه با شفقت به جای سرکوب و انکار کردن آن‌ها نیز می‌تواند به ما کمک کنند تا با تمام جرئت، توان و اشتیاقمان زندگی کنیم. زمانی که این عدم قطعیت، ابهام و پیش‌بینی‌ناپذیری را به عنوان یک مؤلفه بپذیریم توان و ظرفیت شناختی و هیجانی ما برای شادی افزایش پیدا می‌کند؛ لذا در عین رنج تجربه شفقت را به خود داریم و در دوران شادی و نشاط هر لحظه خود را برای آن چیزی که خوشایند ما نیست آماده می‌کنیم (مک لاین و همکاران، ۲۰۱۵).

در تبیین میانجی بودن شادکامی در این رابطه می‌توان چنین استدلال کرد که تحمل ابهام به عنوان ظرفیت فرد برای پذیرش موقعیت‌های مبهم، چندپهلوی و غیرقابل پیش‌بینی، یکی از مؤلفه‌های مهم انعطاف‌پذیری شناختی و تاب‌آوری هیجانی به شمار می‌رود (هان، ۲۰۲۱). افرادی که سطح بالایی از تحمل ابهام دارند، به جای اجتناب یا تفکر دوگانه (سیاه و سفید)، می‌توانند در شرایط پیچیده منعطف‌تر عمل کرده و دچار فرسودگی شناختی نمی‌شوند (ایانلو و همکاران، ۲۰۱۷). از سوی دیگر، شادکامی نه فقط یک پیامد هیجانی مثبت، بلکه یک سازوکار تنظیمی مهم برای حفظ عملکرد روانشناختی در شرایط چالش‌برانگیز است. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که تحمل ابهام می‌تواند در نهایت به شادکامی منجر شده (زو، ۲۰۲۴) و شادکامی به نوبه می‌تواند تأثیر منفی عوامل فشارزای محیطی، مانند ابهام و عدم قطعیت را کاهش دهد (سلیگمن، ۲۰۱۹؛ یانگ و انتظار، ۲۰۲۲) فرد را در مسیر سازگاری روانی قرار دهد. در واقع افراد با تحمل ابهام بالاتر، با دیدگاه مثبت‌گرایانه‌تر و متعادل‌تری به موقعیت‌ها می‌نگرند، اضطراب و تنش کمتری را تجربه می‌کنند و در نتیجه، افزایش هیجانات مثبت مثل شادکامی منجر به افزایش پردازش معنایی، همدلی و خودتنظیمی در آن‌ها می‌شود (جیویا، ۲۰۱۵). از سوی دیگر همانطور که گفته شد خردمندی یک توانایی روانشناختی چندبعدی است و در موقعیت‌های مختلف به خصوص موقعیت‌هایی که پاسخ درست و مشخصی وجود ندارد، می‌تواند

بروز کند (آردلت، ۱۹۹۷، ۲۰۰۳). بر همین مبنا، می‌توان استدلال کرد که تحمل ابهام، با کاهش پاسخ‌های دفاعی و اضطرابی در شرایط پیچیده، زمینه‌ساز تجربه‌ی هیجانات مثبت مانند شادکامی می‌شود؛ و شادکامی نیز با تقویت توان شناختی و هیجانی فرد، زمینه‌ی بروز قضاوت خردمندانه و پاسخ‌های متعادل را فراهم می‌آورد. به بیان دیگر، شادکامی مسیر روانشناختی‌ای است که از طریق آن، تأثیرات مثبت تحمل ابهام بر خردمندی محقق می‌شود.

نتایج حاصل از مدل‌یابی معادلات ساختاری نشان داد که ضریب مسیر مستقیم تعادل کار و زندگی به خردمندی مثبت و معنی‌دار است. همچنین ضریب مسیر غیرمستقیم تعادل کار و زندگی به خردمندی از طریق شادمانی مثبت و معنی‌دار بود. این نتایج با مطالعات دیگر برای مثال (زو، ۲۰۲۴؛ تان و همکاران، ۲۰۲۱ و جست و همکاران، ۲۰۲۵) همخوانی دارد.

در تبیین این نتایج می‌توان گفت، افرادی که بتوانند بین سه حالت شغل (کار)، خانواده و تفریح تعادل ایجاد بکنند، رضایت از زندگی بالایی دارند؛ زیرا توانایی پذیرش فراز و نشیب‌ها و کسب معنای زندگی و غلبه بر آن‌ها را دارند. رضایت از زندگی، نقاط قوت روانشناختی را فراهم و برای افراد توانایی تجربه‌ی چالش‌های زندگی را به روش مؤثر فراهم می‌کند. این افراد فقط بر شرایط زندگی ایده‌آل تمرکز نمی‌کنند (فوجی وارا، ۲۰۲۱). این افراد به دلیل تعادل بین آن چیزی که مطلوب و خواستنی آن‌ها است و آن چیزی که عملکردشان بر اساس آن سنجیده می‌شود تعادل برقرار می‌کنند و کفه ترازو را به یک سمت و سو سوق نمی‌دهند تبادلات اجتماعی مثبتی را که برای خود و دیگران مطلوب و سودمند هستند ترویج می‌کنند، پرورش می‌دهند و به عمل در می‌آورند. داشتن این تعادل در زندگی می‌تواند در زندگی زمینه را برای خردمندی او فراهم سازد و این خرد ترکیبی از ویژگی‌های روانشناختی است که برای بهزیستی فردی و اجتماعی، نقطه‌ای آرمانی در نظر گرفته می‌شود. فرد از طریق تفکر و تجربه و در قالب شاخص‌های عاطفی، شناختی و ژرف‌نگری پرورش می‌یابد. در واقع خردمندی به عنوان یک ویژگی شخصیتی با ارزش در نظر گرفته می‌شود که به عنوان یک دانش، با آگاهی و ارتباط با خود، محیط اطراف و دیگران همراه است و در برگیرنده نوعی هوش است که از تجارب فرد ناشی می‌شود (چیست و همکاران، ۲۰۲۵). از سوی دیگر با داشتن این دانش و خرد می‌تواند بین ابعاد اساسی انسان و ساختار عملکردی خود با استفاده از

خردمندی به عنوان یک ساختار چندوجهی و مستلزم درون اندیشی، تعهد و برعهده گرفتن مسئولیت نسبت به رفتارها و موقعیت‌های خود بهترین استفاده را داشته باشد که دانش مرتبط با ابهامات زندگی را حل و فصل می‌کند و توانایی فرد را برای درک واقعیت از زوایای مختلف، دلسوزی نسبت به دیگران و نگرش بین‌فردی ارزیابی می‌کند (آردلت، ۲۰۰۳). این افراد با رویکرد عقلانی به جهان و مسائل آن می‌نگرند و قادرند موانع و مسائل زندگی را به روش منطقی حل و فصل کنند و برای درک واقعیت یک مسیر عینی و منطقی را در پیش گیرند. آن‌ها معانی عمیق‌تری از حقایق شناخته شده برای خودشان و دیگران را درک می‌کنند عموماً و به جای واکنش ساده صرف به پدیده‌ها و رویدادها، آن‌ها را از منظرهای متفاوت بررسی می‌کنند. در واقع از طریق تأمل در رفتار خود و دیگران، به آگاهی دست می‌یابند. لذا به نظر می‌رسد مجموعه این ویژگی‌ها سبب شود تا وقتی فرد در موقعیت‌های آسیب‌پذیری روانشناختی کمتری را داشته باشد و بتواند از خود محافظت کند. همچنین در تعاریفی که بر تلفیق شناخت و عاطفه تأکید دارند، خردمندی نیازمند تحولی شناختی است که با تحول «من» که در آن به‌طور جامعی شناخت، عاطفه و شخصیت به هم مرتبط شده‌اند و زمینه مشترک زیربنایی آن‌ها اراده است، همراه است. در این مفهوم‌سازی‌ها، علاوه بر توانایی‌های شناختی، روابط اجتماعی و تجارب مهم در زندگی، وجوه شخصیتی نیز باید در نظر گرفته شوند (مانند تحمل ابهام، تعادل بین عملکردهای مورد سنجش، عاطفه و حساسیت نسبت به شاخص‌های هیجانی)؛ جنبه‌هایی که ادراک نيات دیگران را میسر و درک همدلانه را تسهیل می‌کند (ابی و همکاران، ۲۰۰۳). در نهایت زمانی که تلفیق این ابعاد به قوت و انسجام رسید، فرد از آن برای حل تعارضاتی که ناشی از برنامه‌های زندگی، ارزش‌ها، انگیزه‌ها، خودارزیابی‌ها، رفتار آرمانی و رفتار واقعی فرد و دانش‌های مختلف است، استفاده می‌کند و به این طریق شادمانی و میزان تأمل و خردورزی او افزایش پیدا می‌کند (آلن، ۲۰۲۱).

این پژوهش مانند دیگر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی بوده است. محدودیت‌هایی پژوهش حاضر به شرح زیر می‌باشند: در این پژوهش صرفاً از پرسشنامه‌های خود گزارش دهی برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شده است که این ابزار محدودیت‌های خاص خود را دارند. استفاده از پرسشنامه به‌عنوان تنها ابزار مورد بررسی متغیرهای این مطالعه، موجب شد تا نه تنها

به گزارش شخصی دانشجویان اکتفا شود؛ از این رو احتمال می‌رود در این گونه گزارش‌ها به‌واسطه فقدان یا کمبود مقایسه‌های هنجاری، احتمال سوگیری وجود داشته باشد. مطالعه حاضر روی معلمان ابتدایی شهر تهران صورت گرفته است. بنابراین، در تعمیم نتایج این پژوهش به سایر معلمان در مقاطع دیگر باید احتیاط صورت گیرد. برای بررسی پرازندگی الگوی پیشنهادی در این پژوهش از روش الگویابی معادلات ساختاری استفاده شده است. بنابراین، در به کار بردن روابط علت و معلولی بین متغیرها باید احتیاط نمود. مقایسه نکردن متغیرهای خردمندی، تحمل ابهام، تعادل کار و زندگی و شادکامی در معلمان زن و مرد برای روشن شدن درکی در جهت درک تفاوت‌های جنسیتی از دیگر محدودیت‌های این پژوهش بود. عوامل مؤثر در پیش‌بینی خردمندی در این پژوهش با تکیه بر دیدگاه روانشناسی صنعتی سازمانی، شخصیت و روانشناسی مثبت‌گرا بررسی شد، بنابراین سایر عوامل که از دیدگاه‌های مختلف می‌توان درباره آن تحقیق کرد، در این پژوهش استفاده نشد.

با توجه به رابطه مثبت بین تعادل کار و زندگی و تحمل ابهام با خردمندی، مسئولین نهادها و سازمان‌ها می‌بایست بیش از پیش در جریان نقش و اهمیت آن قرار گیرند و دوره‌های آموزشی خاصی جهت افزایش شادکامی و خردمندی در محیط‌های آموزشی سامان دهند. ذکر این نکته بسیار ضروری است که شادکامی آموزش‌پذیر است و رهنمودهای روشن و کاربردهای بی‌شمار و موفقی در ادبیات روانشناسی مثبت، برای افزایش شادکامی و خردمندی وجود دارد. می‌توان برنامه‌هایی جهت ارتقای این سازه‌ها با تمرکز بر هر کدام از مؤلفه‌های آن هدفمندی، خوش‌بینی، تاب‌آوری، شفقت به خود و ذهن‌آگاهی در نظام آموزشی در کلاس‌های ضمن خدمت برای معلمان تدوین و طراحی نمود.

در حوزه پژوهش‌های آتی، با توجه به نقش فرهنگ در سازه خردمندی، بررسی نقش تعدیل‌گر متغیرهای فرهنگی خاص ایران در روابط بین خردمندی و تعادل کار-زندگی پیشنهاد می‌شود. همچنین با توجه به ارتباط مستقیم تحمل ابهام و خردمندی، تقویت تحمل ابهام در معلمان می‌تواند از طریق ایجاد فرصت‌هایی برای انتخاب آزادانه، افزایش مشارکت، و ایجاد فضای امن برای پذیرش اشتباهات صورت گیرد. هم‌چنین با توجه به مدل ارائه شده در این پژوهش، طراحی یک برنامه مداخله‌ای تلفیقی (مبتنی بر آموزش شادکامی، پذیرش ابهام و راهکارهای برقراری تعادل) و بررسی

اثربخشی آن در افزایش خردمندی معلمان می‌تواند یکی از گام‌های عملی مهم باشد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت‌کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حامی مالی: این پژوهش برگرفته از رساله یا پایان نامه نبوده است و در قالب یک مطالعه و بدون حمایت مالی انجام شد.

نقش هر یک از نویسندگان: همه نویسندگان سهم برابر در انجام این پژوهش داشته‌اند.

تضاد منافع: نویسندگان همچنین اعلام می‌دارند که در نتایج این پژوهش هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

تشکر و قدردانی: بدین وسیله از تمامی معلمان که در این پژوهش شرکت کردند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

منابع

آسوده، مریم و کرد نوقایی، رسول. (۱۴۰۱). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه خرد. فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی، ۱۳ (۴۹)، ۱۲۵-۱۴۴.

<https://doi.org/10.22054/jem.2023.66315.3345>

باقری شیخانگشه، فرزین؛ صوابی نیری، وحید؛ عزیز روستا، صبا؛ سعیدی مقدم، فرانک و فتحی آشتیانی، علی. (۱۴۰۳). اثربخشی رفتاردرمانی دیالکتیکی گروهی بر تحمل ابهام، ترومای دوران کودکی و شرم بیرونی زنان مبتلا به اختلال وسواس موقتی. فصلنامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، ۲۳-۱.

[Doi:10.22059/japr.2025.381624.644998](https://doi.org/10.22059/japr.2025.381624.644998)

جهانگرد، حمیده؛ قربان جهرمی، رضا؛ درتاج، فریبرز و سعادت‌شامیر، ابوطالب. (۱۴۰۲). نقش واسطه‌ای تحمل ابهام در رابطه بین نیاز به شناخت و نیاز به خاتمه با حافظه کاری، رویش روان‌شناسی، ۱۲ (۳)، ۱۴۰-۱۳۱.

[Doi:10.1001.1.2383353.1402.12.3.13.1](https://doi.org/10.1001.1.2383353.1402.12.3.13.1)

حسنی چنار، زهرا؛ وکیلی، هادی و سرشار، مژگان. (۱۴۰۳). ارائه الگوی برای شادکامی با محوریت دیدگاه مارتین سلینگمن. مجله علوم روانشناختی، ۲۳ (۱۴۴)، ۷۸-۶۳.

[Doi:10.61186/jps.23.144.4](https://doi.org/10.61186/jps.23.144.4)

دانش پایه، مسلم؛ درتاج، فریبرز؛ شیوندی چلیچه، کامران؛ دلاور، علی و اسدزاده، حسن. (۱۴۰۱). بررسی اثربخشی آموزش خردورزی بر یادگیری خودراهبر دانشجویان. اندیشه‌های نوین تربیتی، ۱۸ (۴)، ۲۰۷-۲۲۲.

[Doi:10.22051/jontoe.2022.41889.3676](https://doi.org/10.22051/jontoe.2022.41889.3676)

درخشان، مریم؛ نصرالهی، بیتا و باقری، فریبرز. (۱۴۰۱). نقش واسطه‌ای خودکارآمدی در رابطه بین انعطاف‌پذیری روانشناختی با خردمندی در دانشجویان. سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت، ۱۶ (۱)، ۲۹۴-۳۰۲.

<https://sid.ir/paper/992355/fa>

دهشیری، غلامرضا؛ اکبری بلوطبنگان، افضل؛ نجفی، محمود و مقدم‌زاده، علی. (۱۳۹۵). خصوصیات روان‌سنجی فرم کوتاه پرسشنامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان. مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۱۲ (۲)، ۹-۲۶.

https://jresearch.sanjesh.org/article_20525.html?lang=fa

سید میرزایی، سیده زهرا؛ حاتمی، محمد؛ حبی، محمد باقر و حسنی، جعفر. (۱۴۰۱). نقش فراشناخت، تحمل ابهام و انعطاف‌پذیری روانشناختی در پیش‌بینی تاب‌آوری. مجله علوم روانشناختی، ۲۱ (۱۱۷)، ۱۸۱۴-۱۷۹۹.

[Doi:10.52547/JPS.21.117.1799](https://doi.org/10.52547/JPS.21.117.1799)

سیدپورمند، نیلوفر السادات؛ عیسی‌زادگان، علی و سلیمانی، اسماعیل. (۱۴۰۱). بررسی حافظه کاری و انعطاف‌پذیری شناختی بر اساس نگرانی و عدم تحمل ابهام بالا و پایین. مجله علوم روانشناختی، ۲۱ (۱۱۳)، ۹۵۲-۹۳۹.

[Doi:10.52547/JPS.21.113.939](https://doi.org/10.52547/JPS.21.113.939)

شاکری، محسن؛ بزرگر بفرویی، کاظم و پناهی، کاظم. (۱۴۰۰). اثربخشی آموزش مهارت مقابله با استرس بر تعادل کار و زندگی کارکنان اداره کل آموزش و پرورش استان یزد. طلوع بهار/شت، ۲۰ (۱)، ۱۲-۲۴.

[Doi:10.18502/tbj.v20i1.6188](https://doi.org/10.18502/tbj.v20i1.6188)

کردنوقایی، رسول و ویسی، سعید. (۱۴۰۳). ارزیابی مدل خردمندی براساس هوش موفق و بهزیستی روانشناختی با نقش میانجی آفرینندگی در دانش‌آموزان. پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت، ۱۰ (۳)، ۲۹-۵۰.

[Doi:10.22108/ppls.2025.139681.2473](https://doi.org/10.22108/ppls.2025.139681.2473)

References

- Adkins, C. L., & Premaux, S. F. (2019). A cybernetic model of work-life balance through time. *Human Resource Management Review*, 29(4), Article 100680. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2019.01.001>
- Allen, K. (2021, March 2). International Women's Day 2021: The realities of being a woman at the top of academia. *Lens*. Retrieved March 3, 2021, from <https://lens.monash.edu/@education/2021/03/02/1382904/iwd-2021-the-realities-of-being-a-woman-at-the-top-of-academia>
- Allen, T. D., & Martin, A. (2017). The work-family interface: A retrospective look at 20 years of research in JOHP. *Journal of Occupational Health Psychology*, 22(3), 259. <https://doi.org/10.1037/ocp0000065>
- Ardelt, M. (1997). Wisdom and life satisfaction in old age. *The Journals of Gerontology Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 52(1), 15-27. <https://doi.org/10.1093/geronb/52B.1.P15>
- Ardelt, M. (2003). Empirical assessment of a three-dimensional wisdom scale. *Research on aging*, 25(3), 275-324. <https://doi.org/10.1177/0164027503025003004>
- Ardelt, M. (2004). Wisdom as expert knowledge system: A critical review of a contemporary operationalization of an ancient concept. *Human development*, 47(5), 257-285. <https://doi.org/10.1159/000079154>
- Ardelt, M. (2011). Wisdom, age, and well-being. In K. W. Schaie & S. L. Willis (Eds.), *Handbook of the psychology of aging* (7th ed., pp. 279-291). Elsevier

- Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-380882-0.00018-8>
- Ardelt, M. (2020). Can wisdom and psychosocial growth be learned in university courses?. *Journal of moral education*, 49(1), 30-45. <https://doi.org/10.1080/03057240.2018.1471392>
- Asadi, S., & Intezari, A. (2020). The wisdom of good thought and deed: The Persian perspective. In *Practical Wisdom, Leadership and Culture* (pp. 189-206). Routledge. 9780429055508
- Asodeh, M. & Kord noghabi, R. (2022). Construction and validation of a wisdom questionnaire. *Quarterly of Educational Measurement*, 13(49), 125-144. <https://doi.org/10.22054/jem.2023.66315.3345> [In Persian]
- Bagheri Sheykhgafshe, F., Savabi Niri, V., Azizrousta, S., Saeedi Moghadam, F., & Fathi Ashtiani, A. (2024). The Effectiveness of Group Dialectical Behavior Therapy on Tolerance of Ambiguity, Childhood Trauma, and External Shame in Women with Trichotillomania Disorder, *Journal of Applied Psychological Research*, 1-23. [In Persian] [Doi:10.22059/japr.2025.381624.644998](https://doi.org/10.22059/japr.2025.381624.644998)
- Balaji, K. (2025). Implementing the Happy Wisdom Framework in Modern Workplaces: Nurturing Joyful Insights. In *Harnessing Happiness and Wisdom for Organizational Well-Being* (pp. 327-360). IGI Global Scientific Publishing. [Doi:10.4018/979-8-3693-8457-2.ch012](https://doi.org/10.4018/979-8-3693-8457-2.ch012)
- Bergsma, A., & Ardel, M. (2012). Self-reported wisdom and happiness: An empirical investigation. *Journal of Happiness Studies*, 13, 481-499. [Doi:10.1007/s10902-011-9275-5](https://doi.org/10.1007/s10902-011-9275-5)
- Brough, P., Timms, C., Chan, X. W., Hawkes, A., & Rasmussen, L. (2022). Work-life balance: Definitions, causes, and consequences. *Handbook of socioeconomic determinants of occupational health: From macro-level to micro-level evidence*, 473-487. https://doi.org/10.1007/978-3-030-31438-5_20
- Brugman, G. M. (2006). Wisdom and aging. In *Handbook of the psychology of aging* (pp. 445-476). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-012101264-9/50023-9>
- Daneshpayeh, M., Dortaj, F., Sheivandi Cholicheh, K., Delavar, A. & Asadzadeh, H. (2022). Effectiveness of Wisdom Training on Students' Self-directed Learning. *The Journal of New Thoughts on Education*, 18(4), 207-222. [In Persian] [Doi:10.22051/jontoe.2022.41889.3676](https://doi.org/10.22051/jontoe.2022.41889.3676)
- Dehshiri, Gholamreza, Akbari Baloutebangan, Afzal, Najafi, Mahmoud, & Moghadamzadeh, Ali. (2015). Psychometric properties of the short form of the Oxford Happiness Questionnaire in students. *Journal of Educational Measurement & Evaluation Studies*, 5(12), 9-26. <https://sid.ir/paper/255202/fa> [In Persian]
- Derakhshan, M., Nasrolahi, B., & Bagheri, F. (2022). A structural model for predicting wisdom based on successful intelligence and psychological well-being: The mediating role of self-efficacy. *Applied Family Therapy Journal*, 3(1), 565-586. <https://ensani.ir/file/download/article/1671522855-10337-10-28.pdf> [In Persian]
- Dong, M., Weststrate, N. M., & Fournier, M. A. (2023). Thirty years of psychological wisdom research: What we know about the correlates of an ancient concept. *Perspectives on Psychological Science*, 18(4), 778-811. <https://doi.org/10.1177/17456916221114096>
- Dong, M., Weststrate, N. M., & Fournier, M. A. (2023). Thirty Years of Psychological Wisdom Research: What We Know About the Correlates of an Ancient Concept. *Perspectives on psychological science: a journal of the Association for Psychological Science*, 18(4), 778-811. <https://doi.org/10.1177/17456916221114096>
- Eby, L. T., Butts, M., & Lockwood, A. (2003). Predictors of success in the era of the boundaryless career. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior*, 24(6), 689-708. <https://doi.org/10.1002/job.214>
- Fujiwara, R. (2021, February 11). Overworking tanked my health—until I began to prioritize work-life balance. *Science*. Retrieved March 3, 2021, from <https://www.sciencemag.org/careers/2021/02/overworking-tanked-my-health-until-i-began-prioritize-work-life-balance>
- Furman, C. (2015). Learning to Teach: Developing Practical Wisdom with Reflective Teacher Narratives. *Philosophy of Education*, 7, 139-148. philpapers.org/rec/FURLTT-2
- Furman, C. (2018). "Descriptive Inquiry: Cultivating Practical Wisdom with Teachers." *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 24 (5), 559-570. [Doi:10.1080/13540602.2018.1452727](https://doi.org/10.1080/13540602.2018.1452727)
- Furnham, A., & Marks, J. (2013). Tolerance of ambiguity: A review of the recent literature. *Psychology*, 4(09), 717-728. [Doi:10.4236/psych.2013.49102](https://doi.org/10.4236/psych.2013.49102)

- Gioia, D. (2015). Love 2.0: Creating happiness and health in moments of connection BL Fredrickson. *Qualitative Social Work*, 14(2), 293-297. <https://doi.org/10.1177/147332501557121>
- Glück, J., & Weststrate, N. M. (2022). The wisdom researchers and the elephant: An integrative model of wise behavior. *Personality and Social Psychology Review*, 26(4), 342-374. <https://doi.org/10.1177/10888683221094650>
- Glück, J., Gussnig, B., & Schrottenbacher, S. M. (2020). Wisdom and value orientations: Just a projection of our own beliefs?. *Journal of Personality*, 88(4), 833-855. <https://doi.org/10.1111/jopy.12530>
- Grossmann, I., Weststrate, N. M., Ardel, M., Brienza, J. P., Dong, M., Ferrari, M., ... & Vervaeke, J. (2020). The science of wisdom in a polarized world: Knowns and unknowns. *Psychological inquiry*, 31(2), 103-133. <https://doi.org/10.1080/1047840X.2020.1750917>
- Haar, J. M., Sune, A., Russo, M., & Ollier-Malaterre, A. (2019). A cross-national study on the antecedents of work-life balance from the fit and balance perspective. *Social Indicators Research*, 142, 261-282. <https://doi.org/10.1007/s11205-018-1875-6>
- Hadley, R. D., & Wilson, H. I. (2003). The network model of internationalisation and experiential knowledge. *International business review*, 12(6), 697-717. <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2003.01.001>
- Han, K. (2021). Students' well-being: the mediating roles of grit and school connectedness. *Frontiers in psychology*, 12, 787861. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.787861>
- Hancock, J., & Mattick, K. (2020). Tolerance of ambiguity and psychological well-being in medical training: A systematic review. *Medical education*, 54(2), 125-137. <https://doi.org/10.1111/medu.14031>
- Hasani chenar, Z., Vakili, H., & Sarshar, M. (2025). Presenting a model for happiness based on Martin Seligman's point of view. *Journal of Psychological Science*, 23(144), 63-78. [Doi:10.61186/jps.23.144.4](https://doi.org/10.61186/jps.23.144.4) [In Persian]
- Hillen, M. A., Gutheil, C. M., Strout, T. D., Smets, E. M. A., & Han, P. K. J. (2017). Tolerance of uncertainty: Conceptual analysis, integrative model, and implications for healthcare. *Social science & medicine* (1982), 180, 62-75. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2017.03.024>
- Hills, P., & Argyle, M. (2002). The Oxford Happiness Questionnaire: a compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and individual differences*, 33(7), 1073-1082. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(01\)00213-6](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(01)00213-6)
- Iannello, P., Mottini, A., Tirelli, S., Riva, S., & Antonietti, A. (2017). Ambiguity and uncertainty tolerance, need for cognition, and their association with stress. A study among Italian practicing physicians. *Medical education online*, 22(1), 1270009. <https://doi.org/10.1080/10872981.2016.1270009>
- Imbir, K. K. (2016). From heart to mind and back again. A duality of emotion overview on emotion-cognition interactions. *New Ideas in Psychology*, 43, 39-49. <https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2016.04.001>
- Jahangad, H., Ghorban Jahromi, R., Dortaj, F., Saadati Shamir, A. (2023). The Mediating Role of Tolerance of Ambiguity in the Relationship between Need for Cognition and Need for Closure with Working Memory. *Rooyesh*, 12(3), 131-140. [Doi:10.2383353.1402.12.3.13.1](https://doi.org/10.2383353.1402.12.3.13.1) [In Persian]
- Jebb, A. T., Tay, L., Diener, E., & Oishi, S. (2018). Happiness, income satiation and turning points around the world. *Nature Human Behaviour*, 2(1), 33-38. <https://doi.org/10.1038/s41562-017-0277-0>
- Jeste, D. V., Alexopoulos, G. S., Blazer, D. G., Lavretsky, H., Sachdev, P. S., & Reynolds, C. F. (2025). Wisdom, Resilience, and Well-Being in Later Life. *Annual review of clinical psychology*, 21(1), 33-59. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-081423-031855>
- Kordnoghi, R. & Veisi, S. (2024). Developing a Model of Wisdom Based on Successful Intelligence and Psychological Well-Being in Students: The Mediating Role of Creativity. *Positive Psychology Research*, 10(3), 29-50. [In Persian] [Doi:10.22108/pppls.2025.139681.2473](https://doi.org/10.22108/pppls.2025.139681.2473)
- Leth-Steensen, C., & Gallitto, E. (2016). Testing Mediation in Structural Equation Modeling: The Effectiveness of the Test of Joint Significance. *Educational and psychological measurement*, 76(2), 339-351. <https://doi.org/10.1177/0013164415593777>
- Li, H., & He, Q. (2016). Ambiguity tolerance and perceptual learning styles of Chinese EFL learners. *English Language Teaching*, 9(6), 213-222. [Doi:10.5539/elt.v9n6p213](https://doi.org/10.5539/elt.v9n6p213)
- Lika, B. (2023). The Characteristics of Ambiguity Tolerance. In: The Impact of Openness and Ambiguity Tolerance on Learning English as a Foreign Language. Second Language Learning and

- Teaching. Springer, Cham.
https://doi.org/10.1007/978-3-031-45940-5_3
- Linden, M., Lieberei, B., & Noack, N. (2019). Weisheitseinstellungen und Lebensbewältigung bei psychosomatischen Patienten [Wisdom Attitudes and Coping In Life of Psychosomatic Patients]. *Psychotherapie, Psychosomatik, medizinische Psychologie*, 69(8), 332–338.
<https://doi.org/10.1055/a-0813-2040>
- McKenna, B. (2013). The multi-dimensional character of wisdom. In *Wise management in organisational complexity* (pp. 13-33). London: Palgrave Macmillan UK.
https://doi.org/10.1057/9781137002655_2
- McLain, D. L. (2009). Evidence of the properties of an ambiguity tolerance measure: The multiple stimulus types ambiguity tolerance scale-II (MSTAT-II). *Psychological reports*, 105(3), 975-988.
<https://doi.org/10.2466/PRO.105.3.975-988>
- McLain, D. L., Kefallonitis, E., & Armani, K. (2015). Ambiguity tolerance in organizations: definitional clarification and perspectives on future research. *Frontiers in psychology*, 6, 344.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00344>
- Muschalla B. (2024). Wisdom affinity in the general population. *BMC psychology*, 12(1), 404.
<https://doi.org/10.1186/s40359-024-01905-4>
- Osbeck, L. M., & Robinson, D. N. (2005). Philosophical Theories of Wisdom. In R. J. Sternberg & J. Jordan (Eds.), *A handbook of wisdom: Psychological perspectives* (pp. 61–83). Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/CBO9780511610486.004>
- Pauleen, D. J., & Intezari, A. (2023). Working Toward Wisdom in IS Education: Developing an Integral Knowledge-to-Wisdom Teaching Framework. *Journal of Information Systems Education*, 34(4), 441-455. <https://aisel.aisnet.org/jise/vol34/iss4/8>
- Raju, P., & Sudhesh, N. T. (2025). Tolerance of Ambiguity, Perfectionism, and Counselling Self-Efficacy Among Trainee Counsellors in India. *Counselling and Psychotherapy Research*, 25(1), e70013. <https://doi.org/10.1002/capr.70013>
- Rubiales-Núñez, J., Rubio, A., Araya-Castillo, L., & Moraga-Flores, H. (2024). Evolution of ambiguity tolerance research a scientometric and bibliometric analysis. *Frontiers in psychology*, 15, 1356992.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1356992>
- Seligman, M. E. (2019). Positive psychology: A personal history. *Annual review of clinical psychology*, 15(1), 1-23. <https://doi.org/10.1146/annurev-clinpsy-050718-095653>
- Seyed Purmand N S, Issazadegan A, Soleymani E. (2022). Examining of working memory and cognitive flexibility based on high/low levels of worry and intolerance of uncertainty. *Journal of Psychological Science*. 21(113), 939-952. [In Persian]
[Doi:10.52547/JPS.21.113.939](https://doi.org/10.52547/JPS.21.113.939)
- Shakeri, M., Barzegar Bafrooei, K., Panahi, K. (2021). The Effectiveness of Training Stress Coping Skills on Work-Life Balance of the Staff of Education Department in Yazd Province. *The Journal of Toloo-E-Behdasht*, 20(1), 12-24. [In Persian]
[Doi:10.18502/tbj.v20i1.6188](https://doi.org/10.18502/tbj.v20i1.6188)
- Sheldon, K. M., & Lyubomirsky, S. (2021). Revisiting the sustainable happiness model and pie chart: Can happiness be successfully pursued?. *The journal of positive psychology*, 16(2), 145-154.
<https://doi.org/10.1080/17439760.2019.1689421>
- Siagian, G. F., Setyabudi, C. M., & Mayastinasari, V. (2024). The impact of quality of work life and work-life balance on job satisfaction: the mediating role of perceived organizational support. *Journal La Sociale*, 5(2), 273-286.
[Doi:10.37899/journal-la-sociale.v5i2.1053](https://doi.org/10.37899/journal-la-sociale.v5i2.1053)
- Smith, C. E., Wayne, J. H., Matthews, R. A., Lance, C. E., Griggs, T. L., & Pattie, M. W. (2022). Stability and change in levels of work–family conflict: A multi-study, longitudinal investigation. *Journal of Occupational and Organizational Psychology*, 95(1), 1-35. <https://doi.org/10.1111/joop.12372>
- Stenberg, K., & Maaranen, K. (2020). Promoting practical wisdom in teacher education: a qualitative descriptive study. *European Journal of Teacher Education*, 45(5), 617–633.
<https://doi.org/10.1080/02619768.2020.1860012>
- Sternberg, R. J., & Glück, J. (2019). Wisdom, morality, and ethics. In R. J. Sternberg & J. Glück (Eds.), *The Cambridge handbook of wisdom* (pp. 551–574). Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/9781108568272.026>
- Syyed Mirzaei, S Z., Hatami, M., Hobi, M B., Hasani J. (2022). The role of metacognition, tolerance of ambiguity and psychological flexibility in predicting resilience. *Journal of Psychological Science*, 21(117), 1799-1814. [In Persian]
[Doi:10.52547/JPS.21.117.1799](https://doi.org/10.52547/JPS.21.117.1799)
- Tan, T. Y., Wachsmuth, L., & Tugade, M. M. (2022). Emotional nuance: Examining positive emotional granularity and well-being. *Frontiers in psychology*,

- 13, 715966.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.715966>
- Thilagavathy, S., & Geetha, S. N. (2021). Work-life balance-a systematic review. *Vilakshan-XIMB Journal of Management*, 20(2), 258-276.
<https://doi.org/10.1108/XJM-10-2020-0186>
- Thomas, S. E., & George, J. (2024). Work-Life Balance Practices: Drivers of Job Engagement and Mitigators of Turnover Intention. *Research Review International Journal Of Multidisciplinary*, 9(3), 178-190.
<https://doi.org/10.31305/rrijm.2024.v09.n03.019>
- Triningsih, N. N., & Darma, G. S. (2024). Compensation, worklife balance, employee engagement, and turnover intention. *Quantitative Economics and Management Studies*, 5(1), 10-21.
<https://doi.org/10.35877/454RI.qems2158>
- Wohid, F., Eme, F. W., Fahim, I. H., Mim, M., & Ferdaus, F. (2024). Work Life Balance and Its Influence on Physical and Mental Health Among Female Teachers of Public University in Bangladesh. *Asia Pacific Journal of Medical Innovations*, 1(2), 68-75.
<https://doi.org/10.70818/apjmi.2024.v01i01.011>
- Wong, S. C. K., & Ko, A. (2009). Exploratory study of understanding hotel employees' perception on work-life balance issues. *International Journal of Hospitality Management*, 28(2), 195-203.
<https://doi.org/10.1016/j.ijhm.2008.07.001>
- Yadav, J. (2025). The Impact of Job Stress and Work-Life Balance among Indian Nurses: A Correlational Study. *Open Access Library Journal*, 12(2), 1-16.
[10.4236/oalib.1112841](https://doi.org/10.4236/oalib.1112841)
- Yang, S.-y., & Intezari, A. (2019). Non-western lay conceptions of wisdom. In R. J. Sternberg & J. Glück (Eds.), *The Cambridge handbook of wisdom* (pp. 429-452). Cambridge University Press.
<https://doi.org/10.1017/9781108568272.020>
- Yu, M., Wang, H., & Xia, G. (2022). The review on the role of ambiguity of tolerance and resilience on students' engagement. *Frontiers in Psychology*, 12, 828894. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.828894>
- Zaitouni, M., Hewapathirana, G., Mostafa, M., Al Hajj, R., & ElMelegy, A. R. (2024). Work-life balance: A landscape mapping of two decades of scholarly research. *Heliyon*, 10(14), e34084.
<https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e34084>
- Zuo, T. (2024). Tolerance for ambiguity and happiness: Mediating role of creativity among Chinese college students across majors. *Current Psychology*, 43(34), 27690-27713.
<https://doi.org/10.1007/s12144-024-06396-5>